

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 22 D. SAUSIO (JANUARY) 1914 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

No. 4

Šalin bereikalingos Kliūtys!

Jei turėsime drąsos pažvelgti į akis teisybei, tai pripažinsime, kad dabartinis lietuvių katalikų visuomenės padėjimas Amerikoje nėra labai linksmas. Kraštutiniai gaivalai, pasinaudodami stoka katalikų vienybės ir susipratimo, kartais gi ir mūsų apsnūdimo, įstengę suklaidinti daugelį mūsų jaunuomenės ir inerti mūsų pačių tarpan dezorganizacija. Beveik visa mūsų spauda rankose aiskų, ar neaiskių Bažnyčios priešių; jų organizacijos daug yra gyvensnės ir geriau susitvarkiusios, negu mūsų; mūsų parapijose, kurios turėtų būti katalikybės stipriausios tvirtovės, matome nuolatinius nesutapimus tarp kunigų ir parapijonų ir dėja! net bylinėjimosi po teisėmis. Mūsų silpnumas ir dezorganizacija, aiskus dalykus, turi skaudžiai atsiliepti ir į mūsų tautos stiprybę ir kultūrą. Atgijiančios Lietuvos kilimas aiskų aiskiausiai parodė, kad vienatiniai tvirtas pamatas mūsų savitos kultūros augimo yra tik krikščionybė ir vienybė su Bažnyčia, kad visa kas nuo krikščionybės mus traukia, tuo pat silpnina mūsų kultūros pamatus.

Delto ir tie mūsų tautininkai, kurie tu pamatų nepripažįsta, neįstengs atremti to pavojaus, kurs graso mūsų išievojai ir visai tautai iš pusės platintojų bedieviškojo socializmo ir laisvamybės. Tą pavojų atremti galėtų tik stiprus, gerai susiorganizavę katalikai tautininkai.

Gražus buvo laikai pernai met, kuomet išnaujo organizavosi Lietuvių R.-K. Federacija. Kiek gražių sumanymų iškelta, kiek naudingo darbo pradėta dirbti! Bet ir čia nelaimė! Viso to katalikų sukrutimo inkvėpėjas ir tvarkytojas, a. a. kun. A. Kaupas paliko mus. Del jo ypač ligos ir mirties dauguma sumanymų dar ir ligšiol, rodos, nepradėta vykinti. Tačiau tikėjime, kad katalikų samonei pakilus, ta graži pradžia katalikų visuomenės darbo bus pasekmingai ir toliau varyta.

Kad geriau sektųsi mūsų darbas, mes turime būtinai pašalinti vieną svarbią kliūtį. Ta kliūtis tai stoka vienybės ir vienu kitais pasitikėjimo tarp mūsų dvasiškųjų ir svietiskųjų katalikų, tarp gerbiųjų kun. klebonų ir jų parapijonų. Tarp vienu ir kitu išaugo lyg kokia augsta vienus nuo kitų skirianti siena, lyg koksa šaltas ledo kalnas, kurs saldo santykius tarp ganytojų ir ganomųjų, tarp vadų ir pasekėjų. Tą sieną gudriai įsprauė mūsų tarpan Bažnyčios priešininkai. Lįždami gyvenimą Bažnyčios, kurios jie nekenčia, kišdamiesi į tvarką parapijų, kurias malonėtų suardyti, jie naudodavosi parapijonų susirinkimais savo negeriams tikslams. Istikimieji gi katalikai nepažino vilko avies kailyje, davė išnaudoti ir vietomis priejo net prie tokių baisenybių, kaip bylinėjimasis bažnyčių reikalais su vyskupais.

Iš tų visų bylų, del kurių mes visi turėtume rausti iš gėdos, iš tų nesutikimų parapijonų su klebonais, aiskus, dalykas, tik Bažnyčios priešininkai galėjo pasi-džiaugti. Drumstame vandenyje jiems lengva buvo savo partijai meškerioti. Mūsų gi katalikybė ir tautybė iš tos priežasties susilaukė didžiausių nuostolių. Aišku, kad taip toliau būti negali, kad tą nepasitikėjimo sieną turime bendromis pajėgomis su-

grauti, kad tuos šaldančius ledus turime sutirpinti. Lai sutirpina juos kad ir štai kokia tiesa: didelė dauguma mūsų kunigų yra istikimi Kristaus ir Jojo Bažnyčios tarnai ir geri tėvynės Lietuvos sūnūs. Iš antros gi pusės, nors priešai ir skaldė mūsų pajėgas, nors klaidino daugelį mūsų brolių, tačiau šiandien, ačiū Dievui, dar didelė dauguma mūsų brolių tebėra gerais katalikais, mylinčiais savo Bažnyčią ir savo tikėjimą. Kas išdrįs tos tiesos nepripažinti, prieš ją protestuoti? O ar gi ant to pamato negalėtų ir neturėtų išaugti mūsų katalikiškoje visuomenėje savytarpis pasitikėjimas ir pagerbimas? Argi dvasiškija su svietiskiais negalėtų susiristi stipran rysin bendram darbui — kelti augštin Bažnyčią ir Tėvynę. Mums reikalinga pirmų-pirmiausiai suorganizuoti ir išplatinti rimtą katalikišką spaudą. Ar gi čia nereikia bendro darbo? Argi nereikia tuo tikslu sujungti ir krūvą dvasiškų ir svietiskų dorines, intelektualines ir finansines pajėgas? Mums reikia sutvarkyti, sutvirtinti ir praplauti Rymo-Katalikų susivienijimą, reikia pastumti jį produktyvą darbą R.-K. Federacijai, reikia vienyti katalikų pašalines draugijas, reikia blaivinti mūsų brolius, reikia steigti tautos fondas (Krikščioniškos Lietuvos fondas), reikia kurti kolegiją... daug ko reikia. Ir to viso nepadarys vieni kunigai be svietiskų, nei gi vieni svietiskiai be kunigų.

Be to imkime mūsų parapiją, tą mūsų tikybinių, tautinio ir kultūrinio gyvenimo ir veikimo pradžią ir pamatą. Jeigu tarp parapijų ir klebono yra vienybė ir savytarpis pasitikėjimas, ten klesti dora, tikėjimas, auga apšvietimas ir kultūra. Inešk tik vaidus, atšaldyk santykius tarp ganytojų ir parapijonų — ir viskas suirs, apmirs. Kunigų ir parapijonų dvasinės pajėgos bus vartojamos bereikalingai kovai. Tuo tarpu geras santykių nustatymas nėra juk taip jau labai sunkus dalykas. Klebonas, pasiremdamas gerųjų katalikų dauguma, juos keldamas, visuomeniškai auklėdamas, jų iniciatyvą ir savarankumą žadindamas, galėtų apsaugoti parapijos gyvenimą nuo netikėlių ir blogos valios žmonių. Iš antros pusės parapijonas, pasitikėdamas parapijos vadu — klebonu laikydamies su juo ir savo tarpe vienybės, galėtų naudingai pritaikinti savo geras norus ir pajėgas geriams tikslams siekti. Negalėtume pasmerkti parapijonų už tai, kad jie nori turėti balsą parapijos ūkio reikalais, kad jie nori būti klebono patarėjais ir padėjėjais (per savo parinktuosius žmones) parapijos piniginiuose reikaluose, kad nori žinoti kam ir kur parapijos pinigai yra išleidžiami, tuose reikaluose jų su-maningumas, rūpesnis esti parapijai labai naudingas — tačiau negalėtume jokiu būdu pateisinti kikišimos parapijonų ir dvasiškų ir dorisškų parapijos valdymą, į klebono asmeniškų reikalų, negalėtume pateisinti noro nustumti kleb. nuo vietos parapijos vado ir galvos. Tas krypsnis esti dažniausiai pripučiamas parapijonims iš pusės Bažnyčios priešininkų. Tačiau šiaip ar taip, geriams norams ir savytarpiam pasitikėjimui esant, galima, be abejo, ramioj santarvėjį nustatyti vieni kitiems veikimo ribas ir išvengti nesusiapratimų. Tik vienybėje besidarbuojant gali plėtoties stiprėti mūsų parapijos, moky-

1. WHAT HAPPENED IN JAPAN IN PAST ERUPTION 2. VOLCANO IN ACTION

Kagošimo miestas turintis 64000 gyventojų sunaikintas ugnies tvano-kuris patvino iš išsiveržusio Sakurajima vulkano. Viršutinis paveikslas parodo, kaip išrodo šalis vulkano sunaikinta. 2 pav. rodo veikiantį vulkaną ir mapa rodo salą Sakurą ir Sakuršimo kalną.

los, draugijos. Tik tai vienybei esant galima apsaugoti jaunąją kartą nuo bedievybės ir sugedimo ir nustatyti jai tikrus takus. Pagaliau tik tai vienybei esant galima sulaukiyti atplūdj visų blėdingų mūsų tautai — izmų ir bedievybės. Tad šalin bereikalingos kliūtys, trukdančios mums prie tos vienybės prieiti, šalin nepasitikėjimo dvasi. Nuo mūsų geros valios ir pasiryžimo priguli tomis kliūtimis nusikratyti.

POLITIKA.

JUNGTINĖS VALSTIJOS.

Wilsono valdymo laikai, į Jungtinių Valstijų įstatymų leidimo namus įeina trečias visai šaliai svarbus klausimas: pirmas buvo muto (tarifo) klausimas, antras — neseniai sutvarkytas piniginis klausimas ir dabar traukų suvaldymas.

Traukų klausimas amerikų visuomeni nei naujiena. Tas klausimas atvejų atvejais rišamas jau senai. Traustas varžantis įstatymas, Sermano įstatymas, veikia jau dvidešimt tris metai. Įstatymo tikslu buvo užginti kontraktus, sąjungas, sutartis-turčinus tikslą suvaržyti pramonę ir būdžiamas kiekvienas pasikėsimas įvesti monopolijų kokioje nors pramonės šakoje. Vienok kaip kiekvienas įstatymas, taip ir tas turi daug ne aiskių vietų, o antra — šalies reikalavimai per tą laiką daug kame persimainė ir tas įstatymas nevisur galimas pritaikinti, kad išgauti geriausias pasekmes. Tai gerai matė buvusieji prezidentai — Rooseveltas ir Taftas, tad mato ir šiandieninis, Wil-

sonas, kuris atidarydamas šį metų kongresą savo pranešime pareiškė, jog visos šalies pramonė esant labai svarbus dalykas panaikinti tamsiąsias įstatymo dalis, taip kad pramonė galėtų plėtoties, nesibijodama monopolizacijos. Ir savo pranešime, kuris išleistas labai pramonijai svarbus, jis priduosias daugiau draugų pavieniams žmonėms ir korporacijoms eiti į konkurenciją vienai su kita ir tuo turėsia gauti visokie kriziai ir kitokie nesmagumai, taip dažnai atsitinkantys šioje šalyje.

1. Pats Sermano įstatymas neturi būti keičiamas, tik jis gali būti papildomas įvairiais paaikškinimais, kurie apšviestų neaiškias arba dvejojam suprantamas vietas. Ypatingai išaiškinti vietas, kurios praktikoje atnešė negėstinas pasekmes.

2. Užginti skiriamą vieno ir to paties direktoriaus keliose kompanijose, kurios užima tąją pačią pramonę.

3. Sutverti tarpvalstijinę pramonės komisiją, kuri praneštų svietui apie pramonijos veikimą ir tuo pačiu laiku padėtų kompanijoms pildyti šalies įstatymus.

4. Užginti korporacijoms arba pavienėms upatomis prigulėti prie kitų įstaigų, kurių tikslas varyti tą patį pramonijos darbą.

5. Prižiūrėti geležinkelius, kiek jų išleidiama bony ir kur pinigai padedami. Tas darbas pavienėms upatomis prigulėti prie kitų įstaigų, kurių tikslas varyti tą patį pramonijos darbą.

6. Panaikinti kai-kuriuos suvaržymus, kuriais nuskriaustas galėtų šaukties valdžios pagelbos. Prie dabartinių įstatymų asmuo arba korporacija, trasto nuskriausta, turėdavo darodoti trasto nelegališkumą. Ne visada tai buvo galima. Prezidento nuomonė, tai turį būti panaikinta.

7. Atstrasti būdus, kaip nubauti kaltus tame dalyke asmenis.

Wilsonas, kuris dar prezidentu nebūdamas svetintaučiams išrodė nelabai prielankiu — didelis klausimas.

JAPONIJA.

Daug mes girdžiame įvairių nelaimingų atsitikimų, nelaimių, bet paėmus viską atydon ir apgalvojus niekas nėra taip baisu, kaip netikėti vulkanų išsiveržimai. Jis siaučia jau antra savaitė. Jo pelemose ir karštoje lavoje žuvo daugybės žmonių, namų ir visokių žmogaus išdirbinių. Jis naikina kaip žmogaus taip ir gamtos darbą.

Išsiveržimas šio vulkano yra vienas iš didžiųjų, kuriuos žmonija žino. Sala ta, ant kurios ugnikalnis atsivėrė, atsidūrė didžiame mirties pavojuje. Pavojus gresia ir kitoms aplinkinėms saloms. Tūkstančiams žmonių gresia mirties bėmė.

Paciame savo smarkume vulkanas išrodė lyg baisus ugninis kalnas. Iš visų jo pusių pludo ugnis ir lava. Oras tūkstančius mylių aplink pripildytas pelenais ir dūmais.

Vulkanai pradėjus siausti, vietiniai gyventojai, lyg nieko blogo nematydami nei nebandė bėgti šalin nuo salos. Tik vėliau pamatę kad jau jiems nevieta gyventi ant savo salos pradėjo burius bėgti marių link. Bet manoma, jog dalis iš jų žuvo iki daskė pamari. Tūkstančiai vejami ugnies lavos, beriami iš viršaus pelenais bėgo į pamari ir ten bandė ženklaus prisaukti laivus ir žuvininkų laivelius savo pagelbon. Pagelba buvo sunku duoti, nes vienkart su vulkano išsiveržimu prasidėjo žemės drebėjimas. Laivams buvo nepatogu plaukti arti prie salos. Vienok nevezinti į visus negerumus daug gyventojų išvežiota ant aplinkinių salų. Bet ir čia nelaimieji negali ramiai gyventi. Štai sausio 19 d. iš Kagošima pranešama, kad tris šimtai pabėgėlių, kurie slėpėsi netolimoj kaimo buvo užslėgti virstančios uolos, kuri, žemės drebėjimo išjudinta, neišlaikė lygsvaros ir tuo prisidėjo prie žūdimų ir taip nelaimingų žmonių.

Kaip paskutinios žinios praneša, ugnikalnis pradeda eiti kasdien silpnyn. Vienok vargas jaučiamas visoj tos šalies dalyje, nes pabėgėliai užplūdę apelinke be prie-glaudos, alkani kenčia baisy varga. Svetimų viešpatijų atkreipta į tai atyda ir kai-kurios iš jų pasiulė savo pagelbą, bet ligšiol apie davimą dar nieko negirdėtis. Prezidentas Wilsonas pasiuntė telegramą pasiūlydamas savo pagelbą. Taip, pagelba gyviems esant, gal ir bus kokia, bet tik ateityje. Ką jie kenčia dabar, tai jie vieni bežino.

MEKSIKA.

Kaip praėjusiame "Draugo" numeryje minėta miestas Ojinaga paimtas sukilėlių vado Villa, kurio spėkos esančios daug tvirtesnės negu kitų sukilėlių vadų — gen. Carranza ir Zapatas. Beveik visi federalistų kareiviai arba išbėgiojo į visas puses, arba pametė

savo vadus ir perbėgo į Jungtinių Valstijų pusę, nors prieš kelias dienas jie taip narsiai su priešais grumėsi. Pranešimas, jog jie pasidavė vien tik delto, kad pritrūkę amunicijos pasirodė esant neteisingas. Apie tris šimtus iš jų Villa paėmė ir nelaisvę ir didesnę jų dalis turėjo iš jo rankos mirti. Villa ypatingai ieškojo federalistų generolų — Orozo, Salagar ir Ronetiki vulkanų išsiveržimai. Jis siaučia jau antra savaitė. Jo pelemose ir karštoje lavoje žuvo daugybės žmonių, namų ir visokių žmogaus išdirbinių. Jis naikina kaip žmogaus taip ir gamtos darbą.

Huerta giriasi turis užtektinai pinigų ir galįs surinkti 175 milijonus dolerių reikalaujamas nuo kiekvieno iš 70 tūkstančių hiacienų po pustučio tūkstančio. Jis pradėjo po prievarta reikauti paskolos nuo kiekvieno miestelio, kuris tik randasi netoli nuo sostapilės. Visi popieriniai pinigai, kokius tik jis išleido, jo įsakymu platinausi po visą šalį.

Paskutiniiais laikais pasirodė, kad Lionel Carden, Britanijos ministris, kurio kai-kurie pranešimai parodė jo neprielankumą Jungtinėms Valstijoms, esąs pas-kirtas Brazilijai. Jis buvo artimas Huertos draugas Sakoma, jog jis vien delto ir keliamas kiton republikon. Tas lyg rodytų jog Anglija ir Jungtinės Valstijos tai dvi sesutės, kurios nenori viena kitai Meksikos klausime pakenkti. Delto gal ir Wilsono politika dar ilgai nesimainys.

Laikraščiai praneša, kad šiaurinėje Meksikos dalyje istikrųjų ren-ginasi dar viena revoliucionierių šaka. Jos tikslas eiti prieš Huertą ir Carranza. Revoliucionierių vadu būsiąs Diazas, buvusiojo prezidento brolis. Tokiomis aplinkybėmis esant, ar neateis tik laikas, kada visa šalis privis tiek atskirų revoliucionierių burių, kiek tik randasi žinomiesnių, Meksikoje žmonių. Prie ko visa tai veda visiems aiskiai matoma, aiškinimų nereikia.

MONGOLIJA.

Ligšiolai Kynai manė, jog Mongolijos dalykai bus sutaktimi susirinkus trijų šalių atstovams — Rusijos, Kynų ir Mongolijos, bet Pietinė Mongolija, atsisakė eiti į kokias norint su tom dviem valstijoms tarybas ir, vadovaujant Malungai, surengtas sukilimas. Savo susirėmimose su šiaurės kareiviais po Pankiangų jis pasirodė gabi vadu ir pergalejo savo priešą. Yra sakoma, jog Rusijai nesiseks valdyti šalį ir sukilėliai Mongoliją paimsią į savo rankas.

Dabar Malunga randas apie 100 mylių nuo Kaigano ir baugina ten apsigyvenusius kynus.

Prie pietų Mongolijos sukilėlių, žada prisidėti ir rytinė dais. Kaip iš visako matyties, rengiamos ne ant juoko. Ir istikro reikia pasakyti jog tai varginga šalis — tie kynai (Mongolija tai kynų dalis). Per amžius ramiai gludėjusi, pradėjus keisti savo stovį, jokiu būdu negali prie naujų aplinkybių prisitaikinti. Nors nieko stebėtino čia negali ir būti, nes permainymas ir prisisavinimas svetimos civilizacijos, tai ne dešimties metų darbas. Jis emė šimtmečius Europoj, kodėl jis neturėtų tensties tiek ar kiek ir trum-piau Azijoj. Žmonijai svarbios reformos meste neužmetamos, bet įvikinamos išlengva evolucijos keliu.

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

AMERIKOJE

IVAIROS ŽINIOS.

Hudson, N. Y.

Sausio 4-tą dieną buvo draugijos Sv. Antano iš Padvos susirinkimas, per kurį be ko kito nutarta parengti balių 31 sausio be svaigiamųjų gėrimų, nors alkoholio mitybai ir reikės, kad gėrė, kad be alaus bus nuostoliai ir kaikiurės visai atsisakė ir į balių eiti, bet mūsų garsieji veikėjai nebuvo jo protestų ir pasiaiskino, kad balių rengia ne pilvo pagarbiniui, bet šviesos ir susipratimo pakėlimui, kad parodžius, jog draugija švento Antano iš Padvos yra blaiva ir prakilni ir kad atitaurus jaunomenei nuo salūnų, kurių Hudsonse netrūksta.

Sį kartą turėjusi pasigirti, kad pas Jūdsono lietuvių pradeda kilti po truputį apšvietimas. Jau pas daugelį lietuvių rasi tai knygas, tai laikraščius; žinoma tokiu yra daugia, kurie nieko daugiau negarbina, kaip tik salūnų, bet laikui bėgant gal ir tie susipras. Lai gyvuoją Hudsono lietuvių!

T. N.—tas.

DUCKTOWN, TENN.

Čia lietuvių yra dvi šeimynės ir 4 pavieniai. Visi dirba vario kasyklose. Uždirba apie du dolerius. Lietuviams darbas nesunku gauti, mat jie geresni darbininkai, neg vietiniai. Tik darbas labai sunkus.

Tennessee valstijoje užginta pardavinėti degtinę ir alus, lietuvių geria obolinę "saidę", ir išleidžia daug pinigų.

Ziemos čia nėra, oras visada šiltas, gyvuliai visą metų ganosi ant laukų. Laukai kalnuoti, kaimur akmenys kiša, ir nuo daugybės gazo žolė neauga.

F. Pavilionis.

WATERBURY, CONN.

Sausio 6 d. netikėtai mirė Pr. Matuševičius. Jis dirbo prie namų statymo ir dengiant stogą kasdien kaip nukrito ant sušalusių žemės. Jis darbas persikėlė pakaušį ir sulaužė šonkaulius. Buvo nuvežtas į ligonbutį, bet jau buvo per vėlu, nes nesulaukęs vakaro mirė.

Velionis buvo doras žmogus, prigulėjo prie parapijos ir prie 4 draugijų. Palaidotas su katalikiškomis apeigomis.

A. A. Matuševičius buvo vedęs ir paliko jauną našlę, brolių ir kitus gimines didžiame nuliūdime.

Aš, ten buvęs.

MINERSVILLE, PA.

Nematydami "Drauge" iš čia jokių žinių, pasiryžau porą žodžių parašyti. Darbai pakol kas, eina gerai, bet kaip ilgai — nežinoma. Žiema lengva. Sniego mažai. Kalėdos, rodos, linksmi praėjo, bet ne visiems. Kai vieni bažnyčioje meldėsi, kiti namie girtuokliavo. Neapsieita ir be neilaimingų atsitikimų. Du lietuvių, Grigis ir Kazlauskas, beinau užpuolė traukinys ir abu suvažinėjo. Grigis paliko paėję ir šėšius vaikučius. — O kiek čia teismų randasi, tai tik Shenandoah perrivėja. Tiesa yra čia ir gerų žmonių. Yra blaivinčių draugija, kuri skaito apie 60 narių.

Į lietuvių bažnyčią pargabenta daug gražių stovylių. Kitą kartą parasyčiau daugiau.

Mažukas.

LIETUVOJE

DRAUGIJOS.

Sv. Kazimiero Draugija atidaro savo knygyną. Knygų pardavinėjimas bus varomas labai plačiai. Per knygyną galima bus išrašinėti ir nelietuviškų knygų. Atsakomuoju knygyno užvežtojų yra Juozapas Šimėnas, Draugijos būgaltas. Vyriausybės leidimas jau gautas.

"Viltis".

IVAIROS ŽINIOS.

Prūsų vyriausybė ketinanti, kaip Klaipėdoje kalbama, uždrausti lietuviams vartoti savo kalbą viešose susirinkimuose, jeigu jie ir toliau norės bendauti su Didžiosios Lietuvos bei

Amerikos lietuviams. Mat, vokiečių draugijų įstatymas (Verinsgesetz), kaip žinome, visur, kur ne vokiečių yra tik 60 nuosimtis ar mažiau, leidžia vartoti viešose susirinkimuose tik vokiečių kalbą, tačiau ligiol to įstatymo (labiausiai nukreipto prieš lenkus) prieš lietuvių netaikino.

Naujas laikraštis. Nuo Naujų Metų prie "Draugijos" pradės eiti mokytojams skiriamas mėnesinis laikraštis vardu "Mokytojas"; bus tai nemokamas "Draugijos" priedas. Mokytojai, norintieji savo organą turėti, gauna "Draugiją" už pusę kaimo, tai yra už 3 r. Raštai "Mokytojui" siunčiami "Draugijos" redakcijon.

"Viltis".

Kauno gub. keliams paskirta 1914 metais iš viso 606.000 rub. Didžiausios išlaidos šios: 1) išvesti piltam keliui nuo Gastilėnų ligi Rumšiškių — 36,525 rub.; 2) keliui nuo karo pento per geležinkelį ant Rumšiškių — 66,930 rub.; 3) piltam keliui nuo Krakų miestelio ligi Dotnavos stočiai — 39,124 rub.; 4) piltam nuo Telšių į Mažeikius — 133,172 rub.; 5) medžio tiltui per Dubysą už kelyje nuo Raseinių ant Baisogalos — 79,233 rub. ir 6) piltam nuo Jurbarko ant Pašvenčių — 67,640 rub.

"Viltis".

Šiaulių miesto dūma lapkričio 28 d. nutarė pasirūpinti nušviesti miestą elektros šviesa. Tuo tikslu daromi planai ir apyskaita, kiek reikėsia tam tikslui pinigų pasiskolinti.

"Viltis".

Ežerėnai. Kauno gub. Ežerėnų lenkai vis dar nenurimo. Kiekvieną kartą, kaip tik kunigas pradeda lietuvių pamokslą, jie ima kelti truksmą ir šaukti visokias balsais. Del to Ežerėnų bažnyčioje nebesakoma nei lietuviškų, nei lenkiškų pamokslų.

"Viltis".

Politikos byla. Gruodžio 9 d. Vilniaus teismo rūmų išvažiavimo sesija svarstė Kaune Rygos politechnikos studento B. Slizio bylą. B. Slizys kaltinamas buvo, kad rugpjūčio 4 (17) d. Liepojos traukinio vagonė dūmęs kurstyti drauge važiuojus kareivį Zacharovą, kad jisai nekومت, kad ir vyresnybės įsakytas, nebešaudytų į žmones ir tt. Zacharovas pranešęs apie tai Kuršėnų stoties žandarui ir tas surašęs protokolą.

Teismo rūmai pripažino Slizį kaltu ir nuteisė jį 5 mėnesiams ir 10-čiai dienų tvirtumos ir dar atėmė kai-kurias piliečio teises.

"Viltis".

Mažeikiai. Visoj. Žemaitijoje taip smarkūs pustomai, kad ir senieji, sakosi, neatmena. Sniego ant vieškelio iki pažastų, neišėiti, nei išvažiuoti. Mokyklos uždaros, turgai tušti. Ytin miestelių vargšams bėda. Nei valgyti nusipirkti, nei šuipulio malkų gauti, o čia šaltis į 12 laipsnių. Patys traukiniai nogniai vėluoja. Užtat prie geležkelio linijų uždurbis. Su arkliu, sniegą kasant, į dieną uždirbama ir 2½ rublio, o be — po rublį gauna. Už pusantro rublio parsisamdo kasti visą naktį. Mat, nėra bloga be gera.

"Viltis".

"Saulės" mokykloms grasas pavojus, nebetekti mokytojų, nes vyriausybė duodanti jiems be jokių kliūčių vietas savo mokyklose. Pradėjus vykinti visuotiniojo mokyklo plėną, prireikė vyriausybės daugybės mokytojų. Tuo tikslu šen ir ten (Veiveriuose, Suvalkuose, Kaune ir kitur) steigiami priruošiamieji mokytojų kursai. "Saulės" baigusiems duodamos vietos, o kadangi vyriausybė geriau aprūpina savo mokytojus (ateityje pensijos), tad ir bėga daugelis iš "Saulės" mokyklų į liaudies mokyklas. "Saulė" grįp kol kas nepasigali tinkamai aprūpinti savo mokytojų. Vienatinė išeitis "Saulė" — praturtinti ir geriau aprūpinti savo mokytojus. Bet iš kur tuos turtus įgyti?

Daug gero Lietuvali pasitikiama iš steigiamos Juoso Naujalko vargonininkų mokyklos Kaune. Kursas 4 metų. Vargonininkas gerai prasilavinęs muzikoje ir be to tikras inteligentas nepalyginamai daugiau galės nusverti mūsų kultūros kelimę, negu tai buvo ligiol.

Vėvirėniškiai pastatė a. a. vyskupui G. Cirtautui, kilusiam iš jų parapijos gražų paminklą — blaivybės arbatinę. Tam tikslui vėlonius buvo paaukavę 300 rublių. Arbatinė su keptuve jau esanti pašvesta ir atidaryta.

Malonų pažymėti, kad mūsų visuomenė vis labyn savo jaunimo reikalais rūpinasi ir kad pats jaunimas rodo daug gyvumo. Pats jaunimo leidžiamas Kaune "Pavasaris" iš mėnesinio virto dvisavaitinio (Sosseinaja 24. Metams 1 r. 75 k., pusmėcinis 1 rub.). "Šaltinio" gi priedas "Vainikėlis" ejęs ligiol pačiame laikraštyje, virto atskiru "Šaltinio" priedu, leidžiamu pavydale nedidelės brošiūrėlės, pavadintas "Vainiku".

Del moksleivių šelpimo. Lietuvoje dvi draugijai šelpia moksleivius: "Žiburėlis" ir "Motynėlė". Apie pirmąją draugiją susitelkę pirmieji, prie antrosios gi — krikščioniškoji visuomenė. "Motynėlė" lig paskutiniųjų laikų nedaug tesigarsino. Gyviau pradėjo rūpintis jos reikalais patys moksleiviai — "ateitininkai". "Viltys" dabar svarstomas klausimas apie Motynėlės veikimo praplatinimą. Mat ligiol "Motynėlė" tesėpė augstesnius mokslų einančių jaunomenei. Norima pradėti šelpti ir einančius vidurinius mokslus.

"Vilties" dienraštis, einantis kasdien iš Vilniaus (Bogadielnij 4—2) žada duoti savo emėjams kas mėnuo nemokamąjį Mokslo ir Literatūros priedą 16—32 puslapių knygos formato. Be to iširasientieji visiem 1914 metams dienraštį gausių "Vilties" kalendorių-almanachą 1915-tiems metams. Kaina metams 6 r., pusmėcinis 3 r. (užsieniuose 11 r. ir 6 r.).

Prūsų lietuvių sumanė statyti vienam iš didžiųjų lietuvių poetų Kristijoniui Duonelačiui paminklą ant Rambynų kalno. Išrinktas tuo tikslu komitetas paleido atsišaukimą į visuomenę, ragindamas mesti tam tikslui aukas.

Papilio (Ežerėnų apskr.) jaunimas, savo klebono paragintas surinko "Motynėlės" reikalams 17 rublių.

Gudai (baigtudžiai) šių metų kalendoriuje išspaudino keliolika bažnytinųjų giesmių, verstų iš kitų kalbų, pritaikintų giedojimui bažnyčiose. Gudų kalba ligiol nebuvo leista vartoti bažnyčių pamaldose. (Gudų katalikų yra apie 1½ milijono). Ketinama išleisti su laiku visa kantička bažnytinųjų giesmių ir jeigu pasiseks išgauti aprobatą Vilniaus dvasilkosios vyresnybės, tai gudai imtų jas giedoti savo bažnyčiose. Be abejo, su laiku pasiseks jiems ir pamokslai įvesti savo kalba, ne tik giedojimais. Prie to siekia jaunų kunigų gudų jau gerokas būrelis, leidžiantis Vilniuje gudų kalba laikraštį "Belarus Katalik". Tai įvykdinus lenkystė mūsų krašte nebetektų savo stipriausios atamos, kuri buvo gudų katalikų bažnyčiose.

Dvarininkų žemė Rusijos tirstanti, kaip pavasario sniegas. Taip antai 1862 metais dvarininkai turėjo 87 milijonus 17 tūkstančių dešimčių. Gi 1907 metais tik 47 milijonai 925 tūkstančiai. Tai pusė beliko ir ta pusė bėsis praskolinta, nes net ant 884 milijonų rublių. (1 sausio 1913 metų).

O kaip man patinka kovas. — Kur netiks, toks poikos giesmė.

LIETUVIAI SVETUR.

Naujas laikraštis. Skotijoje pradėjo eiti naujas laikraštis "Išvėjų Draugas", skiriamas Didžiosios Britanijos lietuviams katalikams. Ligiol tik Skotijos socialistai turėjo savo laikraštį "Rankpelni", kurs buvo vedamas nerimtai ir nekulturnai, nes saujelė Skotijos socialistų nepasigalėjo išlaikyti inteligento redaktoriaus. Truko ir skaitytojų. Katalikai senai laukė savo laikraščio ir kun. J. Norbutas, emęs leisti (kol kas tik mėnesinį) "Išvėjų Draugą" užkiso tą spragą. Laikraštis dar malonų išpūdi. Redakcijos žodis parašytas gyva, gražia kalba. Indomu tai, kad redakcija neima metinių prenumeratorių, priimsianti tik aukas laikraščiu palaikyti. Adresas: Rev. Jos. Norbut, Mosmed, Lanarkshire, Scotland. Linkiame naujam laikraščiu kuogeriausio pasisekimo.

IŠ VISUR.

Charakteringas socialdemokratų ir respublikonų pasieligimas Italijoje. Galantinos miestė 26 gruodžio vyskupas aplanė bažnyčią. Socialdemokratai ir respublikonai įpuolė bažnyčion su lazdomis šoko ant vyskupo, kuris drange su savo sekretoriumi turėjo pasislėpti zakristijoje, kol sargybiniai neišsikirstė tos užpuolikų gaujos. Tasai vyskupas per rinkimus leides katalikams balsuoti už liberalų kandidatą, kadangi socialdemokratų ir respublikonų kandidatas buvo aršus Bažnyčios priešin.

"Viltis".

Rygos gyventojų surašymas jau galutinai pabaigtas. Iš 156 rajonų jau suskaičiuoti 96 rajonų (patsai miestas) gyventojai pasirodė jų 514,000 žm. O kur dar priemiesčiai! Pasirodo, kad Rygoje daug daugiau gyventojų, negu buvo manoma.

"Viltis".

"Prancija mums" — taip vadina si knygą žydo Izako Blumchen'o, į kurią atkreipia dėmesą savaitraštis "La Semaine Religieuse de Cambrai" ir paduoda tokią citatą:

"Prancija tai geografijos terminas. Prancija vadinasi teritorija tarp La Manche'o ir Vogeų ir tarp Gaskonų įtakos ir Alpių. Gyvenantieji šioje šalyje žmonės vadinasi prancūzai. Bet nūnai tai mes, žydai, viešpatuojame Prancijoje ir valdome ją, jos gi žmonės mūsų klausom, mums tarnauja, mus turtina. Vadinasi, prancūzai tai mes". Kaip tai suprantami ir kaip teisingai pasakytą — pastebi "Semaine Religieuse". Blumchen'as galėjęs paslėpt savo vardą, kaip tai jam buvo patarus "Visuotinioji izraelitų sąjunga" (Alliance Israelite universelle).

"Bet aš su pasipiktinimu atsisakiau tai padaryti — praneša jis. Aš pūniai žinau, ką mes, žydai, kainuojame dabartyje. Būty pažeminimas leisti prancūzams manyti, kad mes esame jų tautos, tautos pavergtos, kadangi mes pirminkimaujanti tauta". Šitoji Blumcheno knyga išaiškina Prancijos stovį geriau už šimtus tomų. Tas pats Blumchenas taip kalba apie spaudą Prancijoje:

"Tikri Prancijos likimo ir respublikos viešpatiai tai svetimtatai. Prancūzai žino tik tai, ką mes, žydai, randame reikalinga leisti jiems žinoti ir tik tokioje formoje, kokią mes randame tinkama. Prancūzų spauda mums priklauso. Mūsų rankose ir milijoniniai ir skatininiai laikraščiai. Kuomet prancūzų laikraštinkas taps pavojingas, leis jį paperkame, jei jis neparsiduoda, mes jį sumaikiname".

Taip Blumchen'as. Prie šių jo žodžių joki paaikšnimai nereikalingi.

SMULKIOS ŽINUTES.

Per Skotiją žadama išvesti kanalas laivams plaukti.

Berlyne yra tiesos reguliojančios pianų skambinimą.

Giliausis marių gilumas atrastas 32,098 pėdų.

Pamerančių medis duoda vaisius iki 150 m. senumo.

Jungtinėse Valstijose yra laikoma 53,000,000 avių apie 235,000,000 dolerių vertes.

Jungtinėse Valstijose tik vienas akininkas iš dešimties laiko avis.

Vidutinis amžiaus ilgumas Svedijoje yra truputi viršum 50 m.

Japonija taip kalnuota šalis, kad tik viena šešta dalis tėra dirbama.

Anglijoje yra mažiausia tris ūkiai; kuriuose auginamos pleštekės ir peteliškės.

Kiekvienas Anglijos kalėjimas turi jau knygyną.

CHICAGOJE.

Kada viena draugija susirenka, susirinkimas turi šokią tokią svarbą, bet kada susirenka rinkiniai draugijų atstovai, kaip ir 18 sausio 1914 m. Chic. draug. Sąjungos II seime, jis turi platesnį tikslą ir turi visuomenei susirinkimo darbas rūpėti. Šiam susirinkimui dalyvavo apie 40 atstovų nuo įvairių Chicago draugijų. Prie sąjungos priguli į 20 draugijų, bet įvairių priežasčių delei kelios iš jų savo atstovų neatėmė.

Pirm neg pradėsiant susirinkimą prez. J. Elias patarė išsirinkti susirinkimams vesti pirmąjį ir antrąjį. Išrinkti Dr. A. Zimontas pirmas ir J. Klimas rašt. Jo kurie pasilik visiems metams.

Iš praėjusių metų raportų, kuriuos išdavė prezidentas ir raštininko pagelbininkas, pasirodė, jog sąjunga labai mažai tvenkė. Neveiklumas toks didis, kad net neįstengta suieškoti pirmojo seimo protokolų knygos. Protokolas, žinoma, neskaitytas. Taip ir neteko dažnoti, kas pirmame seime nutarta veikti. Neveiklumo priežastiniai, pagal abu raportu būta: 1. Išvažiavimas raštininko ir Lietuva. 2. Sąjunga dar naujiena lietuvių tarpe. 3. Neužsitikėjimas konstitucija, kuri esanti perplati. 4. Nesusipratimai valdybos tarpe. 5. Daugybė įvairių komitetų pririnkti, kurie nieko neveikė.

Tokioms ir tam panašioms dalykais praėjo pirmas posėdis.

Per antrą posėdį, prasidėjo svarstymas businiojo draugijos veikimo. Pirmame dar posėdyje, kai-kurių buvo paduota, jog reikalinga išrinkti komisijos kiekvienam užsilikusiam nuo pernai klauimų apdirbimui. Bet tas pasiūlymas atmetas. Taigi pradėjus svarstyti, kiekvienas dalykas atvirai viso susirinkimo svarstomas. Svarstyta šie dalykai:

1. Pilietybės klausimas. Čia išsiaiškino, jog lietuviams, manantiems apsigyventi Jungtinėse Valstijose būtinai reikalinga tapti šalies piliečiais. Kad tą įvykdinti patarta rengti tam tinkamas pamokas, bet veliau pasirodė, kad patys amerikoniai rūpinasi tuo pačiu dalyku, turėdami panašias mokyklas kiekvienoje svetimatūnais apgyventoje vietoje. Sąjungos priedermė bus susižinoti su tu mokyklų vedėjais, stengties išreikalauti lietuvių mokytojus ir vietiniam lietuviams plačiai apie tai pranešti.

2. Imigracijos klausimas svarstytas gan ilgai. Nutarta prisidėti prie Imm. Protective League, Chicagoje ir kiek galint remti New Yorko, Philadelphiajos ir Baltimorės imigrantų draugijas. Tuo tikslu įrengti imigracijos fondą, kuris bus pildomas tūlu nuosimėiu iš sąjungos izdo ir pašalinėmis aukomis.

3. Svetainės įrengimas turi eiti kiek galint pirmyn. Bediaktuvio, jant išsiaiškino, jog norima įgyti namai, kuriuose būtų prieglauda ir svetainė. Nutarta stengties surausti daugiausiai draugijų tiems namams pastatyti. Patraukim

draugijų prie to darbo rūpinasi kiekvienas delegatas.

4. Suiškojimas darbo, — klausimas mažai buvo diskutuojamas, pavesta jį prikergti prie imigracijos skyriaus.

5. Rinkti savo redaktorių, kuris praneštų apie visus sąjungos darbus lietuvių laikraščiams. Dailę apsvačius nutarta, jog neturint svo organo, nereikia nei redaktoriaus. Kiekviena komisija praneš apie savo darbus atskirum.

Prieš rinkimus naujos valdybos buvusis pirmininkas J. Elias ir keletas kitų apledo susirinkimą. Naujon centro valdybon slaptu balsavimu išrinkti: K. Gugis, prezidentu, jo pagelbininku Z. Mickevičius, Pr. Kibartas raštininku, A. J. Beržinskis izdininku, M. Jurgelionienė finans raštininkė. Kiekvienas iš jų išrinkti pagelbininkai ir 9 direktoriai.

Jaunuomenei pasilinksiminti yra keletas kelių. Vieni iš tų kelių yra netik ką negeistini, bet ir bleding kaip jaunimsams taip ir pačiai visuomenei. Čia priklausom salūnai ir kitos panašios pasilinksiminio vietos. Kiti gi keliai yra netik girtini, bet turėtų būti daugiau jaunomenei lankoni ir raginami. Prie tos rūšies kelių priguli įvairūs jaunomenei rengiami vakareliai, lavinimos daileje moksle ir t. t. Tokios ir tam panašios mintys kyla prisimenant praėjusią nedėlią buvusį Liet. Jaunimo ratelio vakarėlį.

Vaidinta keturių veiksmų drama "Kas tam kaltas". Paramė dalyvavo apie 40 atstovų nuo įvairių Chicago draugijų. Prie sąjungos priguli į 20 draugijų, bet įvairių priežasčių delei kelios iš jų savo atstovų neatėmė. Pirm neg pradėsiant susirinkimą prez. J. Elias patarė išsirinkti susirinkimams vesti pirmąjį ir antrąjį. Išrinkti Dr. A. Zimontas pirmas ir J. Klimas rašt. Jo kurie pasilik visiems metams. Iš praėjusių metų raportų, kuriuos išdavė prezidentas ir raštininko pagelbininkas, pasirodė, jog sąjunga labai mažai tvenkė. Neveiklumas toks didis, kad net neįstengta suieškoti pirmojo seimo protokolų knygos. Protokolas, žinoma, neskaitytas. Taip ir neteko dažnoti, kas pirmame seime nutarta veikti. Neveiklumo priežastiniai, pagal abu raportu būta: 1. Išvažiavimas raštininko ir Lietuva. 2. Sąjunga dar naujiena lietuvių tarpe. 3. Neužsitikėjimas konstitucija, kuri esanti perplati. 4. Nesusipratimai valdybos tarpe. 5. Daugybė įvairių komitetų pririnkti, kurie nieko neveikė.

Beje, kaip iš programų mačian, jog ratelis apsiima vaidinti ir kitoms draugijoms. Kodėl gi nepasinaudoti proga ypatingai draugijoms, kurios nori rengti dorus pasilinksiminimus.

Sigma.

Lenkų bankininkas, gyvenantis ant Town of Lake, B. Zaleski gavo net du laiškus, bauginančiu mirėu jei nepadėtų paskirtoje vietoje pirma kartą \$4,000, antra 6000. Būrys detektyvų sergėjo bankininką visą paskirtą laiką, bet nieko ligiol nesugavo. Gal tik bus paprastas bauginimas.

J. Chapman, darbininkas prie Wells Fargo Express Co. vežė siuntinį į Chicago siveiktos departamentą. Bevežant siuntinį suiro ir pasirodęs kraujas aptaškė vežėjo rankas, kurios buvo sužeistos. Vėliau atrasta jog tame siuntinyje būta karbunkulo bakterijų, apie kurias nieko ant siuntinio nebuvo minėta. Vežėjas užsikrėtė ir vargiai išgyšias.

NAUJIENOS.

Atrasta lenkų karūna.

Vienna. Didelės Galicijos audros, netoli nuo Krokuvos, senovės lenkų sostapilės, išvertė labai seną medį, po kuriuomi atrasta senovės lenkų karalių karūna. Ji paeinanti iš keturiolikto amžiaus, ir prazuvisi apie vidurį aštuoniolikto amžiaus. Kaikurie brangūs akmenys nukrite, bet nei vienas iš jų neprazvęs.

Nusukendo 7 žmonės.

Plymouth, Anglijoje. Pamariškas laivavėla A 7 laike manevru, nusileido ant marių dugno ir nežinomos priežasties delei, neiškilo ant viršaus. Jame buvo 11 žmonių, prigulinių prie karavėlaivų žinybos.

Tai jau trečias panašus atsitikimas Anglijoje.

Pareikalavo mažinti sau algą.
East St. Louis, Ill. Čia atsirado valdininkas, kuris tikrai nori taupyti miesto turtą, tai tulas Godfrey, gatvių komisiorius. Jis pareikalavo nuo miesto valdžios numušti jam 200 dolerių algos už jo tarnystę, nes miestas ir taip turis daug skolų.

Kasžin ar daug valdininkų seks jo pėdomis.

Per jauną vedė—turi eiti į kalinį.
Laporte, Ind. Turtingo bankieriaus sūnus nuteistas dviem metams kalėjimo už apsvėdimą su perjauna mergina. Jis privertė jos tetą neteislingai prisiekti jiems imant vedimo "laisnį". Jis turi 19 metų, bebūdamas kalėjime gal suuagis į vyrą.

Cape Town, Afrika. Didelis geležinkelio darbininkų streikas, kaip laikraščiai praneša, jau baigiasi. Daugumas darbininkų grįžta prie darbo. Taip tik sakoma, bet kaip tikrai dalykai stovi, sunku žinoti.

15,000 dolerių už bulių.

Utica, N. Y. Tulas F. M. Jones nupiko nuo karių augintojo tyro kraujo Frizijos bulių už penkiolika tūkstančių dolerių. Koks didelis skirtumas tarp kainos lietuviško žaliaus ir Frizijos juodmargio.

Už 1000 dolerių 1 dol. radybų.

Cleveland, O. C. T. Gibson, vežėjas, pavezęs tris moteris ir parvažiavęs namo vežime atrado žiedą ir kitus brangius daiktus viso vertės tūkstančio dolerių. Jis pranešė pametusius moterims, kurios greit atbėgusios atsėmė radinį ir davė vieną dolerį radybų.

Kynai siūnčia Amerikai kiaušinius.

San Francisco, Cal. Šeši šimtai dešiu su kiaušiniiais čia atvežta iš Sangai. Jie ižvežti į Ameriką be jokio maito, nes pagal naujo įstatymo už įvežamus kiaušinius maito neims. Praėjusį metą, kada dar buvo maitas ant jų, ižvežta 4000 dešiu per visą metą, o šmet spėjama, jog įvešia apie 30,000 dešiu.

Tik ar nebereikala amerikoni verčia, kad tap kiaušiniai bringsta. Pradėjus iš kitur vežti jie turės atpigi.

Dailei tenka daug pinigų.

Copenhagen. Dr. Carl Jacobson, praėjusią savaitę miręs, savo testamente paliko dailės reikalams 40 milijonų dolerių. Tai jo paties paskirta su žinia jo vaikų, kuriems paskirti mažesnė dalis Jacobsenas buvo bravarinkas, bet labai mylėjo dailę.

Jaunas policmonas.

So. Chicago, Ill. Penkių metų vaikai nupirkta policmono apdarai, kurie jam patiko, jog jis pradėjo eiti kasdieną į vietinę policijos nuovadą ir didžiųjų nusistebėjimui, atlikinėti policisto priedermes. Jis gaunąs ir algą, kaip senas policistas, tik jo algą skaitoma dolerių vietoj centais.

Pavogta viršum 10.000 dolerių.

Pittsburgh, Pa. Čia praneša, kad mieste Connellsville, Pa., iš United States Express Co. pavogtas rišelis, kuriame buvę nuo 10.000 iki 11.000 dolerių. Vagis nesusėkti.

Tokio, Japonijoje. Mirė grafas

Juko Ito, garsus kareivis vadas. Jis dalyvavo Rusų-Japonų kare, vadovaudamas japonais po Jalu. Po karo buvo pakeltas į aukštesnius valdininkus laivų žinyboje. Turėjo 71 m. ir buvo gerbiamas visų viengendžių.

Sustabdė šermentis.

Gary, Ind. Nelaimingas gyvenimas A. Dembauskienės, kuris ją vargino per kelius metus, nesiliovė jos persekioji ir jai mirus. Pevežant jos kūną į kapus, gyvulių draugijos viršininkas sustabdė vežėją, kam jis važiuojas su raišu arkliu. Viskas pagrabs turėjo stovėti iki nesurasta sveikų ir nepermainytas raišius arklys.

Sveikatos Skyrius.

Dr. A. L. Graičunas.

Dr. A. L. Graičunas mieia noru duos atsakymus "Draugo" skiltyse higienos ir sanitarijos klausimus, kaip apsaugoti nuo ligų. Jei-gu būtų stoka vietos, ar į kokius klausimus netiktų atsakyti per laikraštį, tai bus ataskoma laiška tik tuokart reikios prisiekti adresas ir krasas ženklelis. Dr. A. L. Gr. nestatys diagnozės ir neradys receptų pavieniams asmenims jų ligoje; todėl į tokius reikalavimus nebus atskama.

NAMAI IR KAIK JUOSE GYVENTI, SVEIKATAI NEKANKIANT.

Namai yra tai vienas daiktas; gyveniti namuose yra tai suvis kitas daiktas. Namai gali būti geri ir sveikai pastatyti, bet nesumanus, blogas juose pasitapinimas daugiaus sveria sveikatos žvilgiu. Tad mokėjimas pasitalpinti namuose yra daug svarbesnis daiktas, neg namai patis per save. Tečiau nesakau, kad ir namai nebūtų sveikatos žvilgsnių svarbus.

Namų pataisymas gali pabloginti pasitapinimą juose. Istikrųjų taip neretai ir atsitinka, ypatin-gai miestuose. Delko? — Delto kad mes daugiau atsižiūrime į jo pigumą, neg į padarimą sau patogios vietos apsigyvenimui.

Jeigu šeimynas galva gerai pažintų pamatinis sveikatos dėsnius, tai jis neatbūtinai ketvirtą dalį savo uždarbio apverstų savo butui, ar tai jis būtų savininkas, ar nuomininkas stubų. Šiandien miestuose kitaip yra, nors toli dar gražu nepatenkinamai, bet jau pakendiami: "Sveikatos Užveizda", (ridabaja ir priverčia savininkus namų pataisyti tinkamai butus, o būdavojanč laujus daboją iš visų atžvilgių, kad būtų sveiki ir sanitariski kambariai; to pasekmė yra augstesnė nuomos kaina už kambarius. Šeimyna, reikalaujanti stubų, — samdo kuopigiausias ir biauriausius sveikatai kenkėnūs kambarius. Neradus pigių stubų ji priversta būna samdyti ir brangesnias ir sveikatos žvilgsniu geresnes, bet čionai vietoje pasinaudoti, ji gruste prigriūda "burdingierių" po du, po tris, o neretai ir po keturius į kambari, patis-gi šeiminkai su ketvertu ar penketu vaikų už pasitapinimą virtuvę, — bile tik tuo išsi-luosuoti nuo brangesnio mokėjimo už butą. Iš priežasčių tokio susigrūdimo pastebėtinos yra dvi: labai svarbios ir pragingios pasekmės — kaip atžvilgiu 1). Doros taip ir 2). Sveikatos.

I. Doros žvilgsniu prisieina tēmyti ne gydytojui vienam, bet ir gerb. kunigams. Lietuvis atvykęs Amerikon su tikslu palengvinti sau gyvenimo našą — mato tik vien dolyerį galybę — tas iš dailies ir tiesa, bet nemokėjimas to dolerio sumaniai suvartoti gerojon pusen, atsimuša ant jo paties ir jo šeimynos prakeikimu.

Prietikiai šeimynos su burdingieriais visiems yra gerai žinomi; blogi pavyzdžiai ir pasielgimai kaip iš pusės burdingierių taip iš pusės šeimyninkų — jau tik aklas negali tēmyti — atsimuša ant vaikų, tai yra: papiktina vaikus — tąją Lietuvos druską — nuo kurios tiek daug yra pasitiktima. Tam piktui už akių užbėgti yra jau padaryti pirmi žingsniai. Liet. R. Katalikų Federacijos Seimas, atsibuvęs Pittsburgėje išrinko komisiją kurios priedermė yra ištirti plačiaus prietikius — šeimyninkų su burdingieriais ir surasti geriausius ir pasekmingiausius būdus kariauti ir prašlinti tą piktą.

2. Sveikatos žvilgsniu, visuomenė pradeda išpalengvo suprasti svarbumą statymo sveikų namų ir jau nerasmine miestų, miestelių, kur, Sveikatos Užveizda neturėtų šio tokio ingaliojimo, nors patarimo žodį duoti statyme namų, kurie būtų tinkami žmonėms gyventi. Nors ir čia, tas teises ir padavadijimas, galima apeiti visokeriopais būdais, ar tai per pažintis, ar politikos žvilgsniu, bet vis delto dar pakenčiamai dabartiname laike yra statomi namai. Žinoma toli gražu prie tobulumo — dar vis miestų namai išrodo lyg kapinių paminklai.

Ineikim stubon lietuviu ar kitos kokios tautos žmogaus, neseniai atvykusio Amerikon ir apsigyvenusio mieste. Tie ateiviai daugiaus yra iš kaimų — prie miesto išlygų nepratę ir supratimo neturintieji apie sveikatos dėsnius, nes jiems kaimo augant to ir nereikėjo: žinių trukumą pati gamta jiems užstodavo. Tyro oro pilnai turėjo, šviežio, sveiko ir maitinančio maisto kiek norėjo, galėjo sau pasigaminti, tik trumpą laiką, aike miego ir tai žiemos laiku sau troškioje bakažėlėje užsidarį pramigdavo ir užtad tankiai juos gamta žiauriai nubausdavo, atsi-sdama giltinė ir nešvarią stulbę. Sveikatos Užveizda ir čion pamaž atkreipė atydą ir prašalino marą ir epidemiją, bet toli gražu dar pilnai neužganėdino kaimiečio sveikatos žvilgsniu.

Inaugės, inpratės prie savotiško būdo gyventi ir surambėjus kaimietis dar negreit išsijudins, — o pavilotos didesniu ir pelningesniu uždarbiu atvyksta Amerikon ir apsigyvena miestuose, kur lengviau yra darbas gauti ir arčiaus prie savųjų būti.

Klaidingai suprstas taupumas kaip šeimyninko, taip ir burdingieriaus nuolina vėjais; dažnai prisieina gydytojui atsilankyti jo stubon ir gelbėti jo negalę. Už jo patarnavimą turi apmokėti su-taupyti savo sunkiai uždirbtą grašį. Tos negalės jis būtų neingijęs, jei jis nors pačius svarbiausius pagrindinius sveikatos dėsnius būtų žinojęs.

Stubos nešvarumas, stoka tyro oro kambariuose, nemokėjimas pagaminti valgių tinkamai, žluktas, baldai ir virtuvės indai ap-leisti taip baisiai, kad gydytojas nors ir žūns uoslės neturi, vienok šeimyninkę susitikęs ant gatvės gali lengvai atspėti, ką ji vakarienei turėjo: ar kopustus ar bulbinčius blynus.

Koks tad gali būti švarumas virtuvės jei persimunkęs kvapas jos drabužiuose, kaip ant veidrodžio atmuša šeimyninkės sumanymą apie "Sveikatos dėsnius". — Negana to, dažnai atspėja, kokia liga susirgo pagal to, kas ateina gydytojui šaukti ir ar yra galima tam ligoniui be ligonbučio išgyti; labai retuose atsitikimuose nuėjęs pas ligonį kitaip surandį, neg būvai spėjęs pirm jo pamatymo. Kaipgi nustebinti motiną, kuri pirmą sykį sušaukus pilną stubą kumelių mėgina kudikį sustabdyti nuo raudojimo, o kai talkon pakviestos kumutės sustabdyti verksmo kudikio nepajėgia, tuomet jau šaukia gydytoją — ir jam atsilankius, pajėmus kudikį iš rankų kumutės ir paguldžius lovoje — paliosavus nuo storų sustyrusių vystiklų, — kudikis netik apsimalšina beraudojės, bet rodosi, kad jis savomis žėrėjantiomis akytėmis dėkuoja už paliosavimą. Ir motina iš džiaugsmo, kad kudikis su-stojto raudojės, pati paleidžia savo birbinę. Žinoma gydytojas, pasi-ėmęs savo mokesnį, išieina, o klaidingai suprstas taupumas neatnešė vaisių. Sutaupė ant stubos ir valgio, tai tą sutaupytą grašį užmokėjo gydytojui ir už vaistus, o neretai ir graboriui.

Nueikim dabarties į didesnę lietuvių koloniją, kur jau jie tarp savęs yra susitvarkę ir turi savo parapiją ir kapines atskiras nuo sve-timtaučių.

Paprašyk kapinių užveiztojaus, kad, jis parodytų knygą, kur rašyti asmenis praradę gyvastį ir šaltosios žemelės priglausti.

Ką matau? — Puslapis vienas, du, tris ir t. t. prirašytų vardų ir vis tai tik 1913 metais.

Kokis amžiaus? — Nuo pirmos dienos gimimo iki 45 metų tik ke-lintas yra gana senų, tarp 65 ir 75 metų.

Iš kokios priežasties yra mirę? — Susirašęs šimtą pravardžių nu-ejau "Sveikatos Užveizdos" re-kordų knygą atveriau ir skaitau, — skirstau; ir čion meldžiu gerb. skaitytojams patēmyti ir pamāstyti;

15 iš 100 mirė nuo neišvengiamų mirtinų ligų. 20 iš 100 mirė nuo nelaimingų atsitikimų, kaip

jiems kaimo augant to ir nereikėjo: žinių trukumą pati gamta jiems užstodavo. Tyro oro pilnai turėjo, šviežio, sveiko ir maitinančio maisto kiek norėjo, galėjo sau pasigaminti, tik trumpą laiką, aike miego ir tai žiemos laiku sau troškioje bakažėlėje užsidarį pramigdavo ir užtad tankiai juos gamta žiauriai nubausdavo, atsi-sdama giltinė ir nešvarią stulbę. Sveikatos Užveizda ir čion pamaž atkreipė atydą ir prašalino marą ir epidemiją, bet toli gražu dar pilnai neužganėdino kaimiečio sveikatos žvilgsniu.

Inaugės, inpratės prie savotiško būdo gyventi ir surambėjus kaimietis dar negreit išsijudins, — o pavilotos didesniu ir pelningesniu uždarbiu atvyksta Amerikon ir apsigyvena miestuose, kur lengviau yra darbas gauti ir arčiaus prie savųjų būti.

Klaidingai suprstas taupumas kaip šeimyninko, taip ir burdingieriaus nuolina vėjais; dažnai prisieina gydytojui atsilankyti jo stubon ir gelbėti jo negalę. Už jo patarnavimą turi apmokėti su-taupyti savo sunkiai uždirbtą grašį. Tos negalės jis būtų neingijęs, jei jis nors pačius svarbiausius pagrindinius sveikatos dėsnius būtų žinojęs.

Stubos nešvarumas, stoka tyro oro kambariuose, nemokėjimas pagaminti valgių tinkamai, žluktas, baldai ir virtuvės indai ap-leisti taip baisiai, kad gydytojas nors ir žūns uoslės neturi, vienok šeimyninkę susitikęs ant gatvės gali lengvai atspėti, ką ji vakarienei turėjo: ar kopustus ar bulbinčius blynus.

Koks tad gali būti švarumas virtuvės jei persimunkęs kvapas jos drabužiuose, kaip ant veidrodžio atmuša šeimyninkės sumanymą apie "Sveikatos dėsnius". — Negana to, dažnai atspėja, kokia liga susirgo pagal to, kas ateina gydytojui šaukti ir ar yra galima tam ligoniui be ligonbučio išgyti; labai retuose atsitikimuose nuėjęs pas ligonį kitaip surandį, neg būvai spėjęs pirm jo pamatymo. Kaipgi nustebinti motiną, kuri pirmą sykį sušaukus pilną stubą kumelių mėgina kudikį sustabdyti nuo raudojimo, o kai talkon pakviestos kumutės sustabdyti verksmo kudikio nepajėgia, tuomet jau šaukia gydytoją — ir jam atsilankius, pajėmus kudikį iš rankų kumutės ir paguldžius lovoje — paliosavus nuo storų sustyrusių vystiklų, — kudikis netik apsimalšina beraudojės, bet rodosi, kad jis savomis žėrėjantiomis akytėmis dėkuoja už paliosavimą. Ir motina iš džiaugsmo, kad kudikis su-stojto raudojės, pati paleidžia savo birbinę. Žinoma gydytojas, pasi-ėmęs savo mokesnį, išieina, o klaidingai suprstas taupumas neatnešė vaisių. Sutaupė ant stubos ir valgio, tai tą sutaupytą grašį užmokėjo gydytojui ir už vaistus, o neretai ir graboriui.

3. Daugiau veiklumo. Rengkime prakalbas, paskaitas. Taisykime knyginus ir skaityklas. Platinime raštiją apie blaivybę. 4. Perskaitykite patis nors vieną rimtą knygą apie blaivybę. Nupirpkite sau J. Gvildžio "Blaivybę" kurią išleido kasdieninis Vilniuje einantis laikraštis "Viltis". Perskaityk tą knygutę ir tai ne vieną kartą.

5. Jei turi dovana rašymo tai rašyk į "Blaivybės Dirvą". Parasyk: ką jūs darote blaivybės praplatinimui? kaip tai jums sekasi? Gal sugėbėsi rimtų straipsnių iš blaivybės srities sumegsti? Pamokinančios apysakutės, kame yra išvedama blaivybė labai pageidaujamos.

6. Bukime draugiškais. Nežiurkime į kitus iš augsto, nes tuomi blaivybei naudos neatnešime. Labai tai peiktinas apsi-reikšimas, kad kai kurie blaivybės platintojai su neblaivininku nei pasisveikinti, nei susieiti nenori. Nesekime socialistų pavyzdžio, kurie mano, kad tik jie vieni geri žmonės, gi kiti tai tik atžagareiviai, dėles ir tt. Nebūti blaivininku dar nėra kriminališkas prasaktimas: jei žmogus retkarčiais vartotų mažame saike svaiginančių gėrimų, nors jis nebūtų pilnas blaivininkas, bet nebus dar nei kriminalistas. Gi alkoholikus keikiant mes pasidaro-me kriminalistas. Dar kartą, nedarykime taip didelio slenkščio tarp blaivininkų ir neblaivininkų. Būkime draugiškais. Visi žmonės yra mums artimi, tiek blaivininkai, tiek neblaivininkai.

7. Nepasakykim priešių. Ak yra žmonija, kurie blaivybei neužjaučia. Yra kurie blaivybei prie-

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

1913 metais tas atsitiko tik vienoje lietuvių kolonijoje tai yra iš 100 mirusių — 85-kios mirtys išvengtinos buvo! tai gali atsitik-ti rytoj su tavimi — paliksi be rytojaus be ateities savo neužau-gintus vaikus, našlę moterį — se-nutę motiną ir tt. nelaimių galo nematai iš priežasčių tavo mir-ties — tavo omenyje turi kilti

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

1913 metais tas atsitiko tik vienoje lietuvių kolonijoje tai yra iš 100 mirusių — 85-kios mirtys išvengtinos buvo! tai gali atsitik-ti rytoj su tavimi — paliksi be rytojaus be ateities savo neužau-gintus vaikus, našlę moterį — se-nutę motiną ir tt. nelaimių galo nematai iš priežasčių tavo mir-ties — tavo omenyje turi kilti

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet kalčiausias tu pats — tavo nerangumas, apsilėidimas, ne-kurių jis neprivalėjo netik mir-ti, bet ir jomis sirgti.

šis klausimas: kas tad čia kalta? — Beabejonės ekonominis tavo padėjimas, blogas draugijos surėdymas, bet

**PAGERBKIME SAVO DIDVY-
RIUS — VEIKĖJUS.**

demokētų pagerbti. Tokių darbininkų, kurie savo pajėgas ir gyvybę dėjo ant Tėvynės Aukuro, Lietuva, ačiū Dievui, turėjo nemaža. Ir vieną iš pirmųjų vietų tu didžioji Tėvynės sūnų tarpe priguli, be abejo, a. k. kun. A. Kaupui. Tiesa, jam teko dirbti ir pagarsėti ne tėvynėje, sve-tur; tačiau įeigū siandieną ta di-džioji Lietuvos kolonija yra jau žymiai pakilusi dvasiniu ir mate-rijaliniu žvilgsniu, įeigū ji yra užmezgusi stiprius ryšius su tėvynė, tai tame, be abejo, žymiau-sioji nuopelno dalis pridera a. k. kun. Kaupui. Dalyvaudamas per ilgus metus Amerikos lietuvių spaudoje ir net vadovaudamas visose joje opinijoje, jis daugiausia padarė intekmės į mūsų gyvenimo išsivystymą ir išsiskaiji-mą. Be to, vėlionis, kaip rim-tas visuomenės klausimų tyrinė-tojas ir žinovas, kaip gabus pu-blicistas, darė intekmę ne tik ko-lonijoje, bet ir tėvynėje, kurios rimtesniuose laikraščiuose san-darbininkaukavo ("Draugijoje", "Viltys"). Jo indėlį tautos kul-tūros rūmai pilnai apvertinti ga-lės tikrai atieiti. Siandieną gi lai-mūsų visuomenė atlieka pirmuti-nę pareigą, kurią užveda mums mūsų širdis ir sąžinė. Pagerbi-mė a. k. kun. Antaną taip, kaip įstengiamo, kaip kad ir kitos tau-tos savo didvyrių gerbia.

Pirmiausia ant jo kapo turėtume bent iki metinių jo mirties sukaktuvių pastatyti dailų, jo atminties vertą paminklą.

Toliau turėtume pasirūpinti išteigti jo vardu stipendiją šelpti gebams mokslieiviams, kurių reikalais vėlonis dar gyvas būdamas visa širdimi sielojoji ir mirdamas užrašė 1000 dolerių "Mortynėlės" fondui. Siuodu sumanymu iškelia gerbiamieji kun. Kaulakis ir Serafinas, kurie jau ir atsianti į "Draugo" redakciją tiem tikslams įvykinti pradžiai pinigų: pirmas 25 dolerius, antras 50 dolerių. Žinoma, į kangi a. a. kun. Antanas visiems lietuviams dirbo ir visų buvo lygiai gerbiamas, tad ir jo atminties pagerbimui turėtų pasirūpinti visa plačioji mūsų visuomenė. Ta visuomenė turėtų išrasti tinkamus būdus jo atminčiai pagerbti ir organizuoti komitetą pažymėtiems sumanymams įvykinti. Bene geriausiai tad bus galutinis, kad liksio sutvarkyma atidėti iki šiuo mečio R. Katalikų Federacijos kongreso. Tuo gi tarpu "Draugo" redakcija, padrąsinta dviejų minėtų kunigų padaryta pradžiai atidaro fondą a. k. kun. Antano Kaupo atminčiai pagerbti, visų pirma pastatant ant jo kapo paminklą, paskui pagal išgalės ir kitus sumanymus vykinant, k. a. stipendiją jo vardu steigiant, jo raštus išleidžiant ir t. t. Pasitikiame, kad mūsų visuomenė gyvai atsilieps ir parems šį svarbų reikalą. Visos atsiničiamos fondų aukos bus garsinamos "Draugo" skiltyse.

Paskutiniuose "Vilties" dienraščio numeruose p. F. Kri. nu piešė liūdną vaizdelį, parodant Rodunios lietuvių vargus. Roduniai, (Lydos apsk.) tai lyg koksai pusiasialis etnografinės Lietuvos, išsikėjęs į Gudų (tikriausiai kankant sugudėjusių lietuvių) jurgą. Pusė parapijonų (arti 5000) dar tebekaiba lietuviškai. Ji skiria nuo kitų kad ir netolinų lietuviškų parapijų tuo, kad tenai nemaža yra susipratusių lietuvių jaunimo, kuris, užgrūdintas parapijojimais, taip myli savo kalbą ir tėvynę, kad galėtų būti net parodyžius kitų kraštų mūsų jaunimui. 1911 metų pradžioje "Vilties" buvo išspausdinta Rodunios parapijos tautybės smulksti statistika, surinkta 1906 m. kun. J. Gudonio, buvusio tuo laiku Rodunios vikaro. Pagal tą žininį Rodunios parapijonų pusė kalbėjo lietuviškai, kita (mažesnė) gudaiškai ir tik maža sąsielė kalbėjo lenkiškai. Su Lenkija Roduniai nesusisiečia, taigi ir lenkų dauten būti negalėjo. Lietuvos lenkai, susitelkę į slapta organizaciją Narodowos Demokratijos, ženkė jų senai buvo paske

nebėsa ir tas kraštas jau galutini-ai esąs lenkų kultūrai pavergtas. Į visus sugūdėjusius Lietuvos plotus jie žiūri, kaip į savo tautos dalį, gudų tautos anaipolt nepri- pažindami ir manydami ateityje ingiję politikos laisvę, sulenkin- ti juos. Taigi ir ta Rodunios statistika buvo jiems tarsi dru- ska akyje ir Lietuvos endėkų ofi- cialūs organas "Kurjer litewski" griaudingai šaukė savo bendr- manius prirodyti tų statistik- neiteisingumą. Tečiau veltui. Skaitlinių niekas nesugrovė ir mūsų endekams prieikė griebties biaučių nešvarių įrankių, kad sa- vo tikslą pasiekus. Rodunioje ne- turi būti lietuvių, ten turi būti gryna Lenkija — ir prasideda bai- sus sisteminis lietuvių vargini- mas ir persekiojimas. Kovos ran- kių endekams nestinga. Dvari- ninkai "ojczyznos" reikalamas moka po 1 — 1½ nuo savo inegų. Prie to kį įvairūs ryšiai su sferomis, intekmingas balas vyk- skupijos valdyne (tarp endekijos vadų, esama ir augstų dvasi- škių) — visa tai suteikė jiems galybę skriausti ir išnaudoti lie- tuvius. Visa kova vedama iš Vil- niaus. Endėkų stabas duoda žen- klą ir paskirtoje vietoje praside- da bažnyčioje skandalai. Susitel- kia kuopa žulikų, girtuoklių, ve- dama gudraus, pasislėpusio vado, paskirto iš Vilniaus, ir kaip tik kunigas ima skaityt lietuvišką evangeliją, tuoj prasideda kačių koncertas: šaukia, rėkia, trypia, gieda, kartais net kumštimis graižo į sakyklą, kol nepriverčia kunigo nustoti sakyti. Tokie skan- dalai būvo nesėkį Rodunioje, No- čioje (ten iš eilios net kelioliką sykių), Gedraičiuose, Joniškėje ir pačiam Vilniuje. Lenkų lai- raščiai apie tai tyli. Kai lietuviai iškelia tuos faktus, tuomet pa- teišina truksmadarius: gird, buvė išvesti iš kantrybės, kariaują už šventą tikybą ir t. t. Net lenkų katalikų laikraščiai, vedami kun- gu, prižiūrimi ir šelpiami vysku- pijos vyresnybės, nėra nei sykio pasmerkę tokių bažnyčių išnie- kinimų. Iš Vilniaus leidžiama pa- skalos ir laikraščiuose, ir per lū- pas, kad jeigu lietuviai spirsis ir norės pasilikti prie savo kalbos, tai ar anksčiau, ar vėliau jie virs stačiatikiais, kad tik vienybėje su lenkybe jie išlaikysią savo katali- kybę.

Roduniai buvo nelaimingesnė už kitas vietas iš tos priežasties, kad šaly jos — Eišiškėse ilgus metus sedėjo gudrus agitatorius ir endekų vadas dėkanas kun. Nikazas Gintautas. Jis savo parapijų mokyėjo, darydamas sąrašus, rasti vietoj 2000 tik 79 lietuvius, jis visą laiką budria akimi visoje savo apylinkėje sergėjo endekų reikalus ir vadovavo lietuviybės slopinimui. Siuntinėdamas į visas puses agitatorius, jis mokyėjo pasislėpti pavojingoj valandoj, mokyėjo nematyti skandalų ir net muštynių, kurias pats organizavo. Į jo veikimą pagaliau net pati rusų vyresnybė atkreipė atydą ir liepė jį iškraustyti iš Eišiškių. Tačiau endekai pasirūpino vieton surasti tai aplinkelį kiltą veikėją. Rodunioje nesiliovo

skandalai, klebonui kun. Sabaliauskui (lietuviui) nepasisekė įvesti iš naujo lietuvių kalba pamaldos (seniau per 20 metų būdavę). Skandalai buvo priėję net iki kruvinų muštynių bažnyčioje. Pernai metais per Škaplenės laidus 16 liepos pradėjus kun. J. Zefavičiui sakyti lietuvišką pamokslą prasidėjo riksmas ir lietuvių pogromas. Buvo pramušta 17 lietuvių, kai kurie iki kraujo. Viena mergaitė ant šventoriaus pusę valandos iki negyva gulėjo. Skandalistai nežadėjo liantienoviję lietuvius, nes iš Vilniaus buvo paleistas įsakymas nenusiųsti, kad nebūsias įskeltas kun. Sabaliauskas ir jo vieton nebūsiąs paskirtas lenkas. Ir pasisekė. Prieš porą metų gretimioje Asavoje (grynai lietuviškoje parapijoje) buvo pasižymėjęs gudrių lenkybės apaštalavimu lietuvių išvirtsul kun. Koechanskas. Tamsius Asavičius jis buvo privedęs prie to, kad šie valsiūjė net nuparinę, padarė, jogei jų bažnyčioje a pamaldos turėsią būti visuose met lenkų kalbe. Ir štai kun. Koechanskis paskirė 1921 metais į Roduniją. Ir prideda sistemą, tįskas Rodunios lietuvių ujamams kvailinimas per pamoksulų, išpažintia, važinėjant po sodiną. P

didžius nuolat slankioja endekų
 agitatoriai, leidimai nebūtas pa-
 skslas, rinkimai lietuvių parasus
 "atsirašyčius nuo Lietuvos", vi-
 sa tai neva dėl šventos ramybės
 ir dėl katalikų tikėjimo (polisk
 wiaros) išlaikymo. — Prasideda
 gaudymas ir baidymas sesipratu-
 sius lietuvių jaunimo. Klebonas
 saukia juos į k'loniją, baido
 juos bažnyčioje, siurdo ant jų su-
 kvailintus parapijonus, pagaliau
 priverčia jų tamsius nesupratu-
 sius tėvus persekioti savo vaik: i-
 škiuk tas jaunimas yra vargo iš-
 tyręs jau ir seniau. "Viltis" jau
 užpurnai buvo prikačiūsi pri-
 kiūsiu atsitikimus, t'omet Rodu-
 nios parapijos lietuviai buvo mušti
 už lietuviškas kalbda knyges, už
 savo kalbos meilę. Dabar sun-
 kiausias smugis ištiko susipratu-
 sį Rodunius jaunimą, kuomet kun.
 Krišnakis jų tėvus sukirsino
 prieš vaikus. Viena mergaitė pa-
 triktai išgirdo neseniai štai koki
 reikalavimą iš savo tėvų, kuri
 klebonas buvo pasiūtaęs pasi-
 kalbėti: arba išsižadėk savo Lie-
 tuvos, arba tu man daugiau nebe
 dukte. Sunkus klausimas, baisi
 dvasios ir širdies karionė ir....
 prasta bemokslė sodžiaus mergai-
 tė pasirodo dvasios milžinu. Ap-
 si-renka sunkų ir vargingą kelią tar-
 nauti tėvynei ir išeina iš savo na-
 my. Kurgi išeitis iš to liūdno pa-
 dėjimo? Rytiečius turi gelbėti vi-
 sa Lietuva. Atsiminkime labai in-
 domų faktą, kad kuomet užpernai
 70 lietuvių kunigų Vilniaus
 vyskupijos interik šventajam Tė-
 viui skundą — memorijalą apie
 liūdno lietuvių padėjimą Vilniaus
 vyskupijoje, kuomet šitas skundas
 pasidarė garsus visoje Europoje,
 lenkų tarpe nepasigirdo balsų,
 užtariančių teisybę. Priešingai
 lenkų spaudoj girdėjos tik vie-
 na nuomonė: lenkų kalba ir to-
 liau turinti viešpatauti Lietuvos
 bažnyčiose. Lenkai neprivalo iš-
 sižadėti savo "placówkę". Taigi
 mes turime reikalą ne su sauja
 endekelių, bet su užgrobiais
 apetais lenkų visuomenės, vis
 dar tebežūrinčius į Lietuvą, kaip
 į dalį savo busimosios valstijos,
 kurią reikia išimiluoti. Mūsų
 didžiausias ginklas, tai šviesa, tau-
 tainis susipratimas. Šviesa ir su-
 pratimą neša į sunikusias (nuo
 angostos lenkų kultūros) sodiečių
 trobas laikraščiai ("Viltis",
 "Aušra") paskutiniaisiais jų lai-
 kais draugija "Rytas", kuri pa-
 siryžusi yra steigti mokyklas, kny-
 gynėlius ir tt. Pageidaujamas yra
 "Rytui" knygos, kurių Lietuvos
 leidėjai ir autoriai nemaža yra
 pridavoję; gal prisidėtų ir
 Amerikiečiai. (Adresas: Vilnius,
 Dominikonų gatvė ir bažnyčia.
 Kun. Jonui Steponavičiui). Bet
 už vis labiau "Rytui" reikalingi
 yra pinigai, už kuriuos galėtų
 steigti mokytojų seminariją, ama-
 tų mokyklas, įvairius kursus ir
 t.t. Taigi neatbūtinai remtinas
 yra Kairiūkščio sumanymas, apie
 kurį plačiau esame rašę pereinai-
 me "Draugo" numeryje.

3-iamė "Lietuvos" num. p. P. Parapijonas straipsnyje "Prie mūsų parapijų tvarkos" rimtai svarsto priežastis taip dažnai atsitinkančių parapijose riaušių ir mėginti rasti būdą tu riaušių pašalinimui. Anot jo nesutikimai kilę ne tiek dėl kai kurių kunigų piktinančio pasielgimo, ne tiek dėl įvairių kurstytojų veikimo, tarpe kurių esą ir tikrų šedievių ir savo biznį per riaušes varančių. — kiek bloga parapijų tvarka. Neaišku esą, kur esančios klebonai ir parapijonų veikimo ribos? Klebonui prigulis tikėjimo reikais rypesnis. Bet kas turi vesti ūkiškąją parapijos dalį? Klebonas, ar parapijonai su kunigu drauge, ar pagaliaus vieni parapijonai? P. Parapijonas šio klausimo neišriša, tik pataria apsimant klebonui parapiją daryti su parapijonais sutartis, kurios pasakui abi pusės turėtų laikyties.

Nebūtų tvarkos parapijų gyvenime, jeigu nebūtų išanksto nustatytos taisyklės apie tos ūkiškoms parapijų pusės sutarkymą, nes nebūtų pamato, reikalingo toms sutartims daryti. Tokias tiesias čia Amerikoje nustatė Balmimorės sinodas, sulig kurio pripažintas yra bendras sandarbiavimas klebono ir parapijonų per jų atstovus. Parapijos

te, skiriamame vyskupo (kad ir padedant patiems parapijonims, kurie is savo tarpo gali nusikirti kandidatus) dalyvauja ir klebonas ir parapiju atstovai. Reikalingas komitete klebonas, nes jo balsas pagedaujamas parapijos reikaluose, kurie, kad ir ūkiškieji, dažniausia riasai su tikybine moraline puse, ypac kai svarstoma parapijiniu mokyklų klausimas: reikalingi yra ir parapijonų atstovai, nes jų balsas dažniausiai esti labai naudingas, remiamas tikėjimo gyvenimo reikalais. Be to tie parapijos rinktiniai — tai tarpininkai tarp klebono ir parapijonų, suartintojai abiejų pusių, nešančieji žinias parapijonims apie parapijos stovi.

Jiems tarpininkaujant užsimezgą artimesnis ryšys tarp klebono ir parapijonų. Tas ryšys yra neatsitiktinai reikalingas. Jis užtikrina parapijoms ir Bažnyčiai tikėjimo pažangą tikėjimo ir doros dalykuose, nes iš vienos pusės didina klebono intekmę, iš antrosios gi pusės sustiprina parapijonų pasitikėjimą savo klebonu.

Griežtai atskirti reikalus parapijonų nuo klebono, kad ir parapijų ūkio reikaluose negalima ir paversta: parapijos reikalais visų parapijėnais turi būti tikslas: žmonių tikėjimas ir dora, ir parapijos gerovė. Ir tik iš vien dirbant galima tą tikslą, pasiekti. Jeigu parapijų sieks kiekviena pusė skrym ir savotiškai, visuomet galės kilti nesusiprattimai.

Nesutikimai dažniausia ir kyla ypac dėlto, kad užmirštama tas bendrasai tikslas ir bendro darbo reikalas. Artimesniam ryšiui tarp klebono ir parapijonų įvykus be abejo sumažėtų ir netikelių skaidėjus.

Esama tokių dalykų, kurių mes galėtume pasimokyti ir iš mūsų socialistų. Štai, sakysime, kad laikraščių platinimas. Laikraščio "Pirmyn" korespondentai, kuriems netikėti, rodos, nėra priežasties, štai ką 2-me "Pirmyn" numeryje rašo: L. S. L. Platinto giesmių giriaai, kad jis trumpu laiku užrašęs tik vieną De Kalb'e esantį laikraščio: "Kovos", "Keleivio" 9, "Laisvės" 8, "Pirmyn" 16, "Šakės" 22 ir "Dilegelių" 2; iš viso — 58. Kitas, p. Gėdynamas iš Worcester, Mass. per 6 mėnesius užrašęs: "Laisvės" 52, "Šakės" 46, "Pirmyn" 28, "Keleivio" 23, "Vien. Liet." 12, "L. Žurnalo" 12, "Rankpelnio" 9, "L. Ūkininko" 5, "D. Vilties" 1, "L. Minties" 1. Iš viso — 189.

Na, nebent p. Šlikas iš “Kata-
tiko” galėtų viršyti savo apskru-
mū minėtuosius agentus. Aš ma-
nu, kad nevien dolerio troškimas
atskaidina socialistų agentus platin-
ti savo raštus, bet taip-pat ir gi-
dus įsitikinimas, kad jie dirba nau-
dinga žmonijai darba: platinant
“tikrajai” šviesa, darbininkų su-
sipratimą ir t. t. Neatgraso jų jo-
kie nepasiekimai, priešinajai, pri-
duoda jiems dar daugiau energijos.
Štai kaip nupiešta tas pats
minėtasai De-kalbietis savo “dar-
bo” aplinkybės:

jei nori užrašyti kam socialistų
 laikraštį, tai turi gerokai pakal-
 bėti, išgirti. Tikintieji katalikai
 paėmę pirmą sykį tokį laikraštį
 rankas, purtosi ir keikia. Bet pa-
 sūsiu apsimatįsina, užsinešeruosu
 ir ima ekaityti iš persiktikrinimo
 O "Vienybė Lietuvinkų", "Ka-
 talikų", "Lietuva" ir "Drau-
 gą" pasiūnčia peklon.

Mes savo tarpe tokių uolių apa-
 talų dar neturime. O turėti, ro-
 dos, galėtume ir turėtume. Galė-
 tume, nes mūsų idėjos ir tikslai
 savo prakilnumu, amžinumu be
 jokio palyginimo augščiau stovi-
 nekaip visų žmonių išgalvotiej-
 — izmai.

Antra vertus idejinį apaštalavimą nesunku būtų surišti ir su dailininku pelnu.

Apaštalai tokie gyvai mums reikalingi, nes jeigu jų neturėsime, mes visada liksime kitų užpakalyje. Nebe ta šiandiena gadyne, kad kataliko priedermės baigėsi savo namuose ir Bažnyčioje. Šiandieną katalikai būtinai turi dalyvauti visur visuomenės gyvenime. Spauda šiandien tai didžiausia pasaulio galybė. To ginklo išsididėjus, nebegalima turėti laimėjimų, vilties. Ir štai kame puikiai suvaidina pasidarbavusių jaunimo dar su didesniu pasižventimu, negu tai matome pas socialistų laikraščio agentus. Daugelis suklaidinti mūsų jaunojo apaštalavimo

platinimui bedievybės ir ištivirkimo. Iš to paties jaunimo turi rasti apaštalai — platintojai geros šviesos ir krikščioniškos doros. Kitaip — nėra vilties laimėti ką nors gera.

Neseniai "Draugas" indejo p. F-as'o straipsnelį "Keletas minčių apie mūsų susivienijimus". Lygindamas abiejų susivienijimų idėjinius pamatus, dabartinį stoją, tvarką ir visą veikimą, p. F-as priėjo prie išvados, kad katalikų susivienijimo idėjiniai pamatai yra tvirtesni,, kad ir pajėgų jame yra daugiau, tik ne visur ligioli veikė, kad užtat tautiškesni, susivienijimus, ypač

iskasai susivienijimas viršęs visu trečdaliu savo turto, rodąs daugiau gyvyimo ir geriau esąs susitvarkęs. Nežiuriant tų silpnųjų p. F-as vis dėlto lemia geresnę ateitį R. K. Susivienijimui, nes aišku, kad gyvi ir geros valios žmonės, silpnumus savo pažiūre, gali jais nusikratyti, taigi ir R. K. susivienijimas gali geriau susitvarkyti ir geriau veikti. Čia visą pridera visų pirma nuomapatų stiprumo ir sveikumo. Tas straišpnelis išvedė iš kantrybės „Tėvyne“. Ji prikiša p. F-as'ui visišką santykių ir susivienijimų nežinojimą ir išrodinėja tai, ką pripažino ir p. F-as'as jog tautiškas susivienijimas esąs geriau susitvarkęs, negu R. K. tautikų susivienijimas. Delko „Tėvynei“ užėjo noras slapkalti

tai jau jos dalykas. Mes sunau-
dokime tai, ką ji yra pasakiusi
(kad ir supykusi) savo rašinyje
teisinga.

“...Didelė dalis S. L. A. narių moka mokėstis pagal tam tikrą apdraudimo išdėstą mokėsių lentele, kurios išmokavinimui parentai yra žmonėjų mirtinamu; S. L. R.-K. A. nariai moka taip, sau tos organizacijos, narių akysna krizis gal pažiūrėti bile dieną.”

Tame pasakyme yra daug taisybės. Jau ir 2, 3, 4 skyriaus apdraudimo tautiškojo susivienijimo nariai moka didesnius mokesnius negu mūsų susivienijimo, bet ypač tas skirtumas žymu mokesniuose pirmo skyriaus kur apsidraudžiama ant 150 dol. (Plačiau apie tai žiūrėk šiame Nr. 1 str. “Mūsų susivienijimo reikalais) Apie teisišką abiejų susivienijimų padėjimus “Tėvyne” rašo:

S. L. R. K. A. yra nelegalizuoti draugija, neturinti tiesiog gyvūnų. Suvienijose Valstijose, nes jos reiškia kalai vedama ne pagal valdžios reikalavimus, jos išduodamieji nariams palūdiėjimai (polices) neužtikrina nariams apsaugos (čia jau bene per daug "Tėvynė" karštinėjosi! Kiek žinoame, apsaugos pinigai visomet ligiū buvo išmokami. "Dr." Red.), jos dalykų nekontroliuoja ir jos narių interesų nepripadboja valstijų Insurance Department, apsaugos dalykų žinoma. S. L. R.-K. A. dabar yra tokiame padėjime, kokiame buvo S. L. A. keturi metai tam atgal. S. L. A. yra legalizuota draugija, pavesta gerai ir atstiai valstijų kontrolei; jo nariai visados yra užtikrinti, kad jų reikalus (polices) daboja valdžia; jie žino, kad mokėdami organizaciją pagal moksliškai apmokytą lentelę patis sau užtikrina apsaugos kaitalą. Šis dalykas ir yra viena iš būtinyų, be kurių nėra galima draugijos plėtimasis.

Dēja! Ir ēia daug, yra teisybēs.
Prie tu visu pasigyrimū "Tēvynē"
būtu galējus pridēti dar vieni,
nā, ir tai visiški teisingā. Pat
vaduosime jī. Tautiškasai susi-
vienijimas buvo daug gyvensnis ir
veiklesnis, negu musiškis (mėnė-
siniai susirinkimai, knygynėliai,
paskaitos, teatrai), jis gyvu svar-
tymu savo reikalų (kiekvienam
nariui reikia imti organas), ar-
ketomis, referendumais geria-
lavino savo narius visuomenišk-
žylgėsnui, negu musiškis. Jis di-

bo daug idėjinio darbo ir ta-
žinoma, savo krypsniu (su domu
uojančia pirmėviška dvasia, an-
tos pačios "Tėv."). Visa tai yra
teisybė. Tik galėtume pasigerėti
"Tėvynės" optimizmu, kad vis-
tuo pasiremama ji "pasiveliję"
pasakyti",
"jog S. L. A. turi kur kas, dar-
giau žansų ukovoti sau aug-
šiausią poziciją Amerikos lietuvių
tarpe, negu S. L. R. K. A."'
Matote, kadangi katalikai li-
šiol, palyginamai, lėčiau ir mi-
žiau veiks, tai mūsų pirmėviš-
i susidarė sau keista teorija, ka-
i katalikai visuomet turi snausti
būti nerangūs. Mums vienok ai-
kus yra tos teorijos silpnuma-
Jeigu katalikai kituose kraštuose
neir palyginamai lėčiau ir mi-
žiau veiks, tai mūsų pirmėviš-

gali būti gyvi ir veiklūs, tai ne-
matome priežasties, dėlko ir ame-
rikiečiai lietuvių katalikais negalė-
sų labiau pradėti rūpintis savo
reikalais. Taip-pat ir mūsų susive-
nijimas. Jeigu ligisliol įsiai stigo
tvarkos ir gyvybės, tai iš to dar
neaišku, kad ir visuomet taip tu-
rėtų būti. Tikėkimes, kad gve-
nimo faktai skaudžiai pasityčios
iš mūsų pirmievių optimizmo.
Juk jau ir dabar, tik vieną gai-
vinantį balsą iš katalikų pusės
išgirdus "Tėvėn" emė skusties
kad mes "nepripažįstą teisės gy-
venti kitiems." Į p. Fas-o pasa-
kyką: "ateitį mes turime paimti
išsikovoti", "Tėvėn" šitaip at-
sako:

Taip, linkime pasisekimo, bet perspėjame, kad neužkovos ateities tie, kas myli save, o neapkenčia kitų, kas nepripažįsta teisės gyventi kitiems, kas nori valdyti kitų žmonių sąžinę."

Vot, kaip griaudingai! Tik berikalingai "Tėvyne" prikiša čia neapykantą. Tame pačiame straipsnyje ji giriasi, kad pirmieji vyrai nelendą su purvinais batais į svetimą dūšią, bet čia pati nepamatė, kaip ėmė ir įlindo. Ar tai dora yra primetinėti kitiems biaučius neapykantos jausmus, neturint tam pamato?

Augkite, brolieliai ir dauginkitės! Tik nepykite ant mūsų, kai ir mes stengiamės praskinti sau takus į geresnę lietuvių ateitį. Gi už paraginimą mūsų prie darbo, rodant mūsų silpnumus, mes visuomet būsimė jums dėkingi.

1000

Kas betiki ir pasakās? O betgi šiose dienose rasime apsieirškimų, kurie labai panašūs ir pasakiškus prajovus iš "Tūkstantis ir viena naktį". Tose pasakose rasime Bagdado valdonus turinčius jėgą persimainyti į kitą ypatą. Panores toks valdonas persikeisti — žiūrėti rankos mostelėjimu pavirs į elgetą ar ką kitą. Ir vienu atveju veiks, kaip visagalis mirtinųjų valdonas, kitu — kaip skurdžius elgeta.

Šiandien sunku betikėti, kad rastusi ypatos su tokiais viršgamtiniais 'gabūmais, bet... (visados tas "bet"!) tokios ypatos randamos ir, kokia lietuviams garbė! jos gyvena jų tarpe ir dagi pripažįsta save lietuviams esant. Netikėte! Štai jums pavyzdys.

L. M. A. S. buvusis pirmininkas A. Petraitis pasirašo po socialistų" (girdėjau juos vadinant "cilikais"; lietuvių kalbon išvertus bene bus tik icliai) kokio ten rado. Drąsiai pasiuntiniam, Dr. J. Bašanavičiui ir M. Yčui, suteiktas

labai malonus epitetas “žvērjs”. Bet tas tūlā ypataš jēdē. Priemēta A. Petrašēvi, kad, girdi, tu nors ir vadiniesi moksleivui, dāgi jēms pirmīnīkaij, bet zoologi- jos visai nepazīsti. Girdi, sumai- šyti dū geriausu žmonių veisles atstovu su žvērimis, tai tiesioginis profaniskūmas ir kaipo moksleivui pirmīnīkui tiesiog nedaleistinas. Rōds, kā būtū galima atsakyti į tokius argumentus Kiekvienas pasakys, kad reikia tylėti, nors ir be kāsno burnoje. Bet kur tau! Atsirado geresnių aiškintojų. Girdi, jis rašydamsis po taja re- zoliucija jautėsi ne moksleivui esant, bet “socialistu”. O kaipo tokiām, jūk žinote, visados “re- voliucija” makaulėje. Tad neste- bėtina, kad pamiršo visus zoologi- jos dėsnius. Ir liko tas A. Pet- rašis nekaltas ir baltas, kaip pa- vasario sniegas.

Reikalanjūt daugiau pavyzdžių! Štai ir antras, šiltai iškeptas. "Tėvynės" redaktorius, p. Račkauškas, dalyvauja a. a. p. Dembisko laidotuviuose, įneina į komisiją, p. Dembisko biografijai "išpašiuosiu", rašo nekrologus. Kada jam tas primenama, kad, matote, "Tėvynės" redaktorius tą viską daro, tai "Tėvynės" redaktorius ir galvą ir rankas ko tik nenukrato. Girdi, tai baisi melagystė. Jokio "Tėvynės" redaktoriaus p. Dembisko laidotuviuose nebuvę. Koks ten p. Račkauškas ūmė dalyvumą, bet tas visni kas kita. Ir surask tą žmogų, kas ir kaip ten dalyvavo ir kas dabar melagium padarinti!

Paieškojus ir daugiau tokių "stebuklų" mūsų gyvenimo apšvieksimuos surastum, bet iliustracijai, manau, pakaks ir tu. Vietoj pavyzdžių rankiojimo, ne

rošali bus priminti vieną pasa-
 taitę apie vieną avanturistą. Pa-
 tarasis, kaip visi tikri avantu-
 ristai, mėgo turėti kelias pavar-
 es, trumpumo dėlei pasakysime
 X ir Y. Krėtė visokius šponus ilg-
 aišką, kol galutinai su savo ypata-
 r visokios rūšies avanturomis
 pateko į teismo salę. Pradėjo per-
 kkratinti visokius tojo asmens
 darbus ir darblius. Pasakys tei-
 sėjās: — Tamista, ponas X, pada-
 rėte tą ir tą. — Pašoks kaltina-
 masis: — Pons teisėjau, tai ašiki
 nelagystė. Aš to visai nedariau.
 Tą padarė tūlas p. Y. Pradės tei-
 sėjās: — Ponas Y, jus prasikalto-
 e tuo ir tuo. Atsakyk kaltinama-
 is. — Ponas teisėjau, tuo ne aš,
 bet ponas X prasikalto. Ir taip iki
 galui. Ką gi manote teisėjās pa-
 darė? Ugi sukrovė ant to žmo-
 nelio prasikaltimus abiejų ponų X
 ir Y, t. y. uždėjo dvigubą bam-
 mę.

Ar yra ir dabar kas norėtų būti
dvigubai nubaustu? Matomai yra.
Purėnas.

Sažinė tai yra žadinantis skam-

butis. Visi žinote laikrodį su
žadinančiu skambučiu. Jisai yra
am, kad reikalingame laike pa-
adinutį miegantį. Daleiskime,
urėdami žadintoją laikrodį, no-
ite paskirtame laike atsikelti.
tai imate, užvedate rodyklę
ant tos valandos, kurioje manote
atsikelti, ir ramiai sau gulatės.
Atėjus valandai, ant kurios nu-
statyta žadintojo rodyklėlė, pra-
deda skambintis skambėtis. Jūs tuoj-
au įsate iš lovos. Tokiu būdu
žadintojas daug jums naudos pa-
daro. O jeigu jūs vietoj keltis,
apsiversimėt ant kito šono ir
vėl užmigtumėt? Ir tai dar pa-
kartotumėt net kelis sykius, —
koks įtekmės. Jeigu jūs kada
prapristumėt prie žadintojo skam-
binimo ir jisai į jusis nedarytų
koks įtekmės. Jeigu jūs kada
ir labai norėtumėt laiku pabusti,
ir žadintojas kažinkaip skambin-
tu, bet jūs kaip miegoję miego-
jate ir einate.

Taip pat ir su sažinēs balsu. Sažinēs skambutis yra duotas Angšciausioje, kaip koks žadiniojas, kad jis mumis visados žadintų, trauktų nuo pikto. Bet kad mes vieną sykį, kita jos nepaklausome — priprantame prie jos skambinino tuomet nors ir norėtume kame nors pabusti, bet jau nebegalime, kadangi sažinēs balsas nebedaro į mumis įtekmės.

Pažvelgs į R-K susivienijimą

Tiesa, narių skaičiumi jis šandieną viršija kitas organizacijas, tačiau daugeliu kitų žvilgsnis yra toli pasilikęs nuo kitų. Turėtume rimtai apvarstyti visus mūsų susivienijimo trukumus ir negaišiodami juos pataisyti. Visų pirma mūsų susivienijimas nestovi ant tvirtų teisiskų pamatų. Net kiti susivienijimo šulai nežino, koks yra susivienijimo teisiskos padėjimas. O kai per pernykštį seimą kažkas pakėlė klausimą apie susivienijimo ir registravimą pagal išgales višose valstijose, delegatai napanorėjo ir svarstytį plačiau šio klausimo ir nutarė "charterį" palikti po senovės ir gyvuoti su juimi, kol niekas nekliudė". Tas nutarimas nedaro garbės delegatams jį priėmusiems. Nejaugi čia norima veikti akis užmerius, statyti namus ant smilčių? Ar gi tokio būdu tiesiami tvirti teisiskai pamatai organizacijai, kuri turėtų būti ateityje didžiausia ir stipriausia lietuvių organizacija Amerikoje? Tai gi per ateinančią seimą būtinai reikėtų pavesti kitą dalyką apsprinti teisinių žinovams ir paskirti laiką, iki kuriam turėtų būti padaryta tuo žvilgsniu visa, kas galima ir kas reikalinga.

Kiti mūsu susivienījimo trūkumi paliecinājo konstitūcija, tvarka ir patī veiksmā. Neatbūtinaī reikalingas ģra pašalpu skyrius ligoje. Indomu, kad ī pernykātī seimā net 13 kuopā atsiuntē īnēsimā apie to skyrius reikall-

gumą. Šiame numeryje dedame nutarimą 85 kuopos apie tą patį reikalą. Tos kuopos nariai gražiai ir tiksliai apskaitė ir surašė, dėl ko jiems pašalpos skyrius yra reikalingas. Pereitę metų seimui nutarė prašyti kuopų atsistoti 3 mėnesių laiku centro raštininkui savo kuopų nuomones tame dalyke. Raštininkas turėjęs tai pristatyti tam tyčia išrinktą komisiškai. Ir jeigu per 3 mėnesius (kaip skundėsi "Draugo" raštininkas) teatsiliepė tik 4 kuopos, tai tuo ne tiek kuopas kaltinti reikėtų, kiek būdą vedimo to viso reikalo. Jis rėsiu su visa sistema, viešpatavusia ligšiol susivienijime. Susivienijimas neturėjo ligšiol gyvo, vienoje vietoje esančio centro, kurs būtų paskmingai kuopas gaivinęs ir į darbą jas stumęs. Centras nėra lavinę visuomeniškai kuopų nei anketomis, nei referendumais. Kuopų dauguma beveik jokio gyvumo nerodė ir tik vieną reikalą težiņojo — užsimokėti bertaininį mokesnį. Taigi ir šiuo reikalu — dėl pašalpos skyriaus įvedimo — ne nuostabu, kad tiek mažų kuopų teatsiliepė. Juk reikėjo mažžiausia išpausdinti atsišaukimą, kuriame nurodyti reikalą, tą atsišaukimą išsiuntinėti kuopoms, kurios apsarstė ir perbalsavę, balsavimo pasekmes būtų atsiuntusios raštininkui, kurs ne tik būtų nusiuntęs komisiškai, bet ir paskelbęs organe. To viso nebuvo padaryta. Tačiau čia negalėtume kaltinti ir dabartinės centro valdybos. Kalta čia ligšiol viešpatavusi mūsų tarpe nuomonė, kad Centro valdybos nariai turi gyventi įvairiose Amerikos vietose. Paimkime Jungtinių Valstijų žemėlapi ir suraskime tas vietas, kur gyvena susivienijimo vadovai: Mahanoy City, Pa., Prooklyn, N. Y., Baltimore, Md., Wilkes-Barre, Pa., Chicago, Ill., Philadelphia, Pa., Wanamie, Pa., Minersville, Pa. Visos tos vietos išmėtos po pačiąją Ameriką ir susivienijimas ligšiol neturėjo vieno tikro centro, kur būtų laikomos susivienijimo vadžios; kur suplauktų visos žinios ir iš kur būtų duodami visi reikalingi nurodymai, eitu agitacija ir t. t. Be to nepatogu buvo ir tai, kad susivienijimo organas "Draugas" buvo atskirtas nuo faktiškų susivienijimo vadovų ir dėlto sunku buvo organui pildyti priedermes kas lig susivienijimo. Juk organas ne tik tarpininkauti turi, bet iš dalies ir vadovauti. Čia visų pirma turi iškilti visi svarbieji sumanymai, čia jie turi būti gildinami ir patvirtinami žiniomis, kurios čia pat turėtų suplaukti. Inkime, pavyzdžiui, kad ir paskutinį nutarimą centro valdybos apie įvedimą 1000 dolerių pomirtinės. Nutarimas geras, be abejonės. Tačiau jis būtų daug naudingesnis gyvenime, jeigu pirmiausia būtų išgildintas laikraštyje, apsarstytas ir perbalsuotas kuopų ir t. t. Bet kad taip padarius panašiuose atsitikimuose, reikia, kad prie organo būtų tikras centras susivienijimo, reikalų vedimo. Tautiškojo susivienijimo padėjimas tuo žvilgsniu yra daug patogesnis. Savuose namuose, redakcijoje yra jų susivienijimo vidurys. Centro valdybos nariai drauge su redaktoriumi dažnai svarstė gyviausius reikalus (dabar visuotinu kuopų nubalsavimu raštininko ir kasininko priedermės yra sujungtos viename asmenyje, kas be abejo žymiai palengvins reikalų vedimą; ten pat ant vietos visos susivienijimo knygos ir dokumentai ir visos reikalingos žinios. Kiekvienas kuopa ir kiekvienas narys bykoku reikalu žino kur kreipties. Pas mus gi kitaip. Pavyzdžiui neseniai redakcija gauna laišką, prašančią agitatoriaus. Norį steigti kuopą, bet nežina, kurio susivienijimo. Redakcija tegalėjo šitą laišką nusiųsti centro raštininkui. Kol visa tai suvaidkšios — kuopos susirinkimas jau bus įvykęs. Kitas prašo agitacijines knygetes susivienijimo reikalais. Redakcija nieko nežino, ar yra kur tokios knygetės. Jeigu būtų, tai turėtų būti prie organo. Susivienijimo knygybas Pensilvanijoje; bet knygybus pernykščiame seime pasisakė, jog knygos gulį pilnetos tvarkoje, bet per išitus metus niekas nesikreipęs į knygybą nei pirkti knygu, nei imti pasiskaitymą.

Kur tas centras turėtų būti, tai kitas klausimas, bet kad jis yra reikalingas — tai aišku. Taip pat, sakyčiau, aišku, kad susivienijimas reikalingas yra savo, kad ir nedidelio organo, kurs eitu būtinai visiems nariams nebrangiau, kaip už pusę dolerio. "Draugas" taip plačiai yra apėmęs įvairias gyvenimo šakas, kad ir prie geriausių norų negali duoti savo skiltys susivienijimo reikalams pakankamai vietos. Tiek kiek yra duodama dabar, yra be abejonės, permaža. Reikėtų nemažiau rašyti apie susivienijimo reikalus, kaip kad daro, sakysime, "Tėvynė" su savo susivienijimu. Be to "Draugo" bendrovė, kuri turi pasistačius tikslą organizuoti plačią katalikų spaudą, turi pastatyti ją ant tvirtų finansinių pamatų. Kadangi prie kiekvieno savo skaitytojo iš susivienijimo bendrovės turi nemaža pridėti, tad aišku kad ilgai taip būti negali. "Draugas" negalės niekam pigiau savo laikraščio leisti, kaip už 1 dolerį. Bet negalima tikėtis, kad susivienijimas panorėtų tiek mokėti. Taigi lieka viena tik išeitis, kad susivienijimas turėtų kitą savo mažesnį organą, kurs eidamas už tą pačią kainą kaip dabar, daugiau rašytų apie susivienijimo reikalus, negu dabar rašo, "Draugas". "Draugas" jau ir dabar yra organu ne tik susivienijimo, bet ir Federacijos, ir Pilnųjų blaivininkų, ir vargoninkų, ir katalikiškojo jaunimo. Jau ir dabar 8 puslapių nebeapankama Ateityje bus dar anksčiau. Tuo tarpu toks specialiai susivienijimo organas (kad ir "Tėvynės" didumo) galėtų daug paskmingiau vartyti pirmyn susivienijimo reikalus ir neduoti nuostolio jo leidėjams. Tokio laikraščio redakcija galėtų organizuoti susivienijimą, arba skyrium, arba dar geriau, prie "Draugo". Prie "Draugo" būtų gal geriau, nes tie patys žmonės galėtų vesti, rašyti, tomis pačiomis mašinomis spaustu. Taigi būtų pigiau. Be to, jeigu tas naujas laikraštis būtų pavestas vesti "Draugo" bendrovei, tad norintiems išsirašyti "Draugą" susivienijimo narius, kuriems permaža būtų savo laikraščio, bendrovė be abejo sutiktų "Draugą" per metus paleisti už 1 dolerį. Be to "Draugo" bendrovė, sumanusi dabar

plačiau organizuoti katalikišką spaudą, pritraukti prie to reikalingiausia būtų leisti savo laikraščio platesnę visuomenę, be abejo sutrauks į tą darbą ir daugiau tinkamų darbininkų, rašytojų. "Draugas" kaip ligšiol buvo, taip ir ateityje, beabejo pasilikis Amerikos lietuvių katalikų gyvenimo vadu. Tad dėl visų tų prie-

žasčių susivienijimui, be abejo, geriausia būtų leisti savo laikraščio išvien su "Draugu". Žinoma, tas klausimas galutinai galės būti nutartas tik per seimą. Tačiau iškeliame jį, kad būtų laiko gerai jį apsarstyti. F-as.

(Bus daugiau).

Susivienijimo Liet. R.-K. Am. Narių 4-tą bertainį 1914 metų

Kuop.	Piln.	Sup.	Ibrauk.	Kuop.	Piln.	Sup.	Ibrauk.	Kuop.	Piln.	Sup.	Ibrauk.
1	215	10	2	91	235	23	4	51	3	—	—
2	115	4	2	92	3	4	—	55	2	—	—
3	64	1	—	93	11	1	—	57	2	—	—
4	61	6	6	94	42	1	—	58	1	—	—
5	26	—	1	95	17	—	2	60	2	—	—
6	61	1	1	96	20	—	—	61	2	—	—
7	256	2	4	97	54	3	—	62	2	—	—
8	170	3	2	98	39	1	1	69	3	—	—
9	51	2	2	99	68	—	1	70	6	—	—
10	110	—	1	100	14	—	1	75	7	—	—
11	172	20	1	101	23	—	—	80	2	—	—
12	41	1	—	102	15	2	1	86	5	—	—
13	182	6	1	103	47	2	1	90	11	—	—
14	3	—	—	104	1	—	—	94	15	—	—
15	48	3	—	105	8	—	—	96	1	—	—
16	22	4	3	106	25	—	1	99	4	—	—
17	203	8	3	107	110	2	—	102	3	—	—
18	23	—	—	108	30	1	1	103	1	—	—
19	21	—	—	109	26	11	2	104	5	—	—
20	44	2	1	110	58	1	—	110	1	—	—
21	137	—	1	111	58	—	—	117	2	—	—
22	12	1	—	112	12	1	—	123	3	—	1
23	35	1	—	113	18	2	—	124	1	—	—
24	182	4	—	114	40	1	—	126	1	—	—
25	19	1	—	115	50	5	2	134	4	—	—
26	51	2	—	116	43	9	4	136	1	—	—
27	44	1	1	117	17	1	—	138	2	—	1
28	159	2	—	118	13	—	—	139	1	—	—
29	27	1	—	119	29	—	—	140	12	—	—
30	148	1	4	120	20	2	1	144	5	—	—
31	174	23	7	121	11	—	—	Valių Skyrius			
32	7	—	1	122	8	—	—	1	49	—	4
33	9	—	—	123	41	2	2	2	36	—	—
34	7	—	—	124	31	5	—	3	6	—	—
35	13	—	—	125	15	—	—	4	3	—	—
36	106	7	5	126	18	—	—	5	4	—	—
37	9	—	—	127	22	3	3	7	19	—	—
38	105	1	—	128	58	2	2	8	21	—	—
39	9	—	—	129	9	—	2	9	9	—	—
40	145	6	1	130	10	—	2	11	19	2	1
41	44	1	—	131	7	—	—	13	1	—	—
42	96	—	3	132	20	—	1	17	15	—	—
43	52	1	2	133	1	—	3	18	3	—	—
44	24	1	1	134	2	—	—	19	4	—	—
45	25	—	—	135	6	3	1	20	1	—	—
46	28	—	—	136	4	1	—	21	8	1	—
47	96	2	1	137	24	3	2	24	12	2	—
48	11	1	—	138	29	—	—	25	23	—	—
49	16	—	2	139	10	—	—	28	79	3	1
50	67	—	—	140	—	—	—	30	3	—	—
51	77	1	2	141	65	—	—	36	12	1	—
52	15	—	—	142	38	—	—	38	12	1	—
53	18	—	—	143	6	—	—	39	12	1	—
54	33	1	3	144	15	—	—	42	26	1	—
55	13	—	—	145	6	—	—	46	3	—	—
56	74	2	2	Pavienių 8 2				50	5	3	—
57	45	4	1	2-ro Skyrius				51	10	2	—
58	56	2	—	1	1	—	—	52	5	—	—
59	6	—	—	2	3	—	—	57	17	2	—
60	64	3	1	3	1	—	—	58	11	—	—
61	177	2	—	4	1	—	—	60	15	—	—
62	21	—	—	5	1	—	—	61	31	—	—
63	27	1	—	6	1	—	—	64	5	—	—
64	7	—	—	7	1	—	—	68	5	—	—
65	8	1	3	8	2	—	—	70	1	—	—
66	36	—	1	9	4	1	—	73	5	—	—
67	20	—	3	10	3	—	—	75	18	—	—
68	20	—	—	11	1	—	—	77	59	9	8
69	24	—	—	12	1	—	1	80	1	—	—
70	37	—	—	13	1	—	—	86	3	—	—
71	99	15	1	14	1	—	—	90	5	2	—
72	3	—	—	15	16	—	—	93	1	—	—
73	16	—	—	16	2	—	—	96	2	—	—
74	39	—	—	17	2	—	—	103	2	—	—
75	82	2	2	18	5	—	1	106	1	1	—
76	13	1	—	19	1	—	—	107	25	—	—
77	59	4	20	20	1	—	—	108	4	—	—
78	13	—	—	21	3	—	—	109	—	1	—
79	2	—	—	22	2	—	—	110	2	—	—
80	21	—	—	23	4	—	—	114	22	—	—
81	16	1	—	24	1	—	—	117	2	1	—
82	5	—	—	25	1	—	—	119	18	4	—
83	27	—	—	26	1	—	—	120	9	—	—
84	21	—	2	27	1	—	—	122	1	—	—
85	73	6	1	28	1	—	—	123	4	—	—
86	19	2	3	29	1	—	—	125	4	—	—
87	27	—	—	30	1	—	—	128	1	—	—
88	32	—	2	31	1	—	—	132	3	—	—
89	2	—	—	32	6	—	—	138	1	—	—
90	29	5	—	33	1	—	—	142	5	—	—
				34	1	—	—	144	12	—	—

PROTOKOLAS

Susiv. L. R.-K. A. Centro Valdybos susirinkimo, laikyto 14 d. sausio 1914 m., Edwardsville, Pa.

Susirinkus visiems Centro Valdybos nariams paskirtą dieną pas kasininką p. Prana Burbą, ant 10:30 val. ryto pirminkas V. Lapinskas atidarė susirinkimą, paaiškindamas jo tikslą ir paliepdamas pirmiausia kasos globėjus peržiūrėti knygas kasininko ir raštininko, patikrinti bankines knygeles ir sužinoti visa Susiv. izdo stovį.

Globėjai peržiūrėję knygas, pranešė kad skaitlines sutinka kaip kasininko, taip raštininko knygos ir yra vedamos gera sistema ir gero tvarkoj. Susivienijimo turtas atrastas sekančiam padėjime: — inplaukė paskutiniųjų pusmečių, tai yra nuo pradžios seimo iki 1 d. sausio 1914 m. su pirmiau buvusiais pas kasininką ant rankų \$12,622.54, išmokėta per tą laiką \$7,748.83, lieka pas kasininką ant rankų iki 1 d. sausio 1914 m. \$4,873.71.

Geležinis kapitalas surastas tokiu padėjime:

Plymouth'e bankoj randasi \$9,020.70

Mahanoy City bankoj randasi 15,497.02

Edwardsville, bankoj randasi 8,168.17

Kartu \$32,685.90

Viso su esančiais pas kasininką \$37,550.61.

Paskiau buvo svarstyta apie skyrių ant tūkstančio dolerių pomirtinės. Minėta skyrių nutarta įvesti į veikmę nuo 15 d. sausio 1914 m. Ištvojimo mokesnis paliktas tas pats, kaip kituose skyriuose. Tabele mėnesinio mokesnio šio skyriaus priimta šioji:

Metai senuo — mokesnis

20	.99
21	1.01
22	1.04
23	1.07
24	1.11
25	1.15
26	1.19
27	1.23
28	1.27
29	1.32
30	1.37
31	1.42
32	1.47
33	1.52
34	1.57
35	1.62
36	1.67
37	1.74
38	1.82
39	1.90
40	1.98

Pomirtinė šio skyriaus mokesnis taip: po 30 dienų nuo dienos prirašymo \$50.00, po 6 mėnesių \$500.00, po metų laiko nuo dienos prirašymo mokesnis pilna pomirtinė \$1000.00.

Persikelianti iš kitų skyrių į šitą skyrių, o neišbuvus šiame skyriuje 6 mėnesių, bus mokama pomirtinė to skyriaus, iš kurio persikėlė; po išbuvimui 6 mėnesių bus išmokama \$500.00, po išbuvimui vienu metu bus išmokama pilna pomirtinė \$1000.00.

Persikeliant iš kitų skyrių į šitą skyrių, visi nariai bus priimami be ištvojimo mokesnio.

Nutarta atspausdinti tam tikrus lapelius, ant kurių tilptų lentelė (tabele) mokesnio visų skyrių; lapeliai bus tokio didumo, kad tik-

SZIFKORTES! SZIFKORTES!

SZIFKORTES ant Expressinių ir paštavų laivų už kompanijos prekes. Keleiviams iš Lietuvos ir Rusijos parengiamie pašportus liuso parejimo per rubėžį. PINIGŲ SKYRIUS. Siunčia pinigus į Lietuvą ir į visas dalis svieto. MAINOME PINIGUS ant Rublių, Markių ir ant visų kitų viešpatysčių, pagal bankavus kursus! Už sudėtus pinigus mokame 3 nuosimti ant metų. Dėk savo pinigus į didžiausią Banką. Kningelė duodame dykai.

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK
Ashland Ave., kerte 47-tos Gatves, Chicago, Ill.
Po valdžia Suvienytų Valstijų
Seniausia, Didžiausia ir Geriausia Banka
Vakarus nuo Stock Yards
Virš Penkių milijonų turto

tu inklijuot į konstitucijų knygeles.

Nutarta atspausdinti 20,000 tokių lapelių, kuriuos atspausdins organo redakcija. Darbas sutaisymo lapelių ir padavimas spaudos pavesta atlikti centro raštininkui.

Toliaus buvo kalbėta, kad duoti padaryti Susiv. vėliavą, bet dėl tūlių priežasčių, tas reikalas atidėtas tolesniam laikui.

Kasininkas pranešė, kad siunčiant ženklelius į kuopas prazuvo krasoje keletas auksinių ženklelių. Centro valdyba, ištyrus tą dalyką surado, jog kasininkas tame dalyke

Kučia.

Vertė A. Matulis.

(Tąs)

— Iš kur gi tas noras? — žengė, pilvotas asmuo užklausė.

— Iš kur? Rodosi man, jog aš buvau jam artimiausiu jo pažįstam. Kada susitikdavome gatvėje, visados pasidairindavome bent keletu žodžių. Iš tikrųjų, apie reikalus! Atsisveikinu su ponais, krasos valanda, sudiev!

Būrys išsiskirstė. Scrooge pažinojo visus. Pažvelgė į dvasią, išmesdamas apie to pasikalbėjimo išaiškinimą.

Dvasia pasuko gatvėn ir parodė ranka dvi kalbančias ypatas! Scrooge pradėjo vėl klausyti, tikėdamasis, tuo sykiu išrūti mįslę.

Jis juos gerai pažinojo: buvo tai du turtingi, labai gerbiami pirkliu. Kadais tai stengėsi įginti jų prielankumą — reikaluose.

— Kaip ponai sekasi? — vienas jų pakalbino.

— Nepasidžiausiu, ačiū! — o ponui?

— Labai gerai. Ką gi, senas šykštuolis išdavė jau savo sąskaitas.

— Gali būti, — taip bent girdėjau. Bet! Nesmagus oras, — šalta.

— Kaip paprastai apie tą laiką? — Kaledas! Vėta būtų pasivaziavęti rogutėmis.

— Iš tikrųjų, bet neturiu laiko. Sudiev!

— Ir nei žodžio daugiau. Tuo mi kalba pasibaigė.

Iš pradžių Scrooge stebėjosi ir negalėjo suprasti, dėl ko dvasia liepė jam klausytis tokių tuščių kalbų, bet atėjo jam mintis, jog tame turėjo būti kokią la-bai svarbi priežastis. Veliai parbėgė mintis: — aiškiai rūpėjo jam, jog kažkas mirė. Juk gi ne Jokubas Marley, nes jis prigulėjo prie praeties, o dvasia, kuri dabar vedė jį, užsiminėjo ateitimi; taigi laukė sau galvą — į ką tas viskas priguli. Persitikrines, jog dvasios tikslas yra jo gerovė — kaip kad Marley jam apreiškė, — stengėsi suprasti tuos nurodymus, kuriuose slepiasi gal svarbi dėl jo pamoka, — bet jautėsi esąs tam-sybių apsuptas.

— Laukime — veliai pagalvojo — tai išaiškins lauk.

Ir pradėjo dairytis, idant pamatyti **SAVE, tą BUSIANTĮ SAVE**; — vienok visur kas kitas užsiminėjo jo vietą, o kad laikrodis ir nurodė valandą, kurioje parbėgti buvo ateiti į gėdos vietą, nematė savęs. Buvo nustebęs, bet tarė sau. Atsitiko kas tokio svarbaus, gal permaina gyvenimo budo. Pasinaudojan iš dvasių apsilankymo, tikrai gi esu kitokiu žmogum.

Dvasia stovėjo prieš jį tylin, ranka ištiesta pirmy. Kada Scrooge atbudo iš užsimatymo, jam išrodė, jog dvasia akytai tėjė mija jį ir sudrebėjo visas.

Apleido-gėdos vietą, aplenkė miesto vidurį ir sugrįžo į nuošales gatves, — vingiuotas, siauras. Staiga atsirado tamsiame kambaryje, prie lovos, kurioje ilgoje lavonas, apdengtas juodu rūbu, nusileidžiančiu iki žemės.

Kambarys buvo visai tamsus: pilka šviesa, išsipaizūrant per langą, neaiškiai apšvietė uždengtus palaikus, prie kurių niekas neveikė, niekas nebūdavo. Scrooge pažvelgė į dvasią, kurios ranka rodė jam lavoną galva. Čalunas lengvai buvo užmestas

ir lengvai galima jį buvo atidengti, idant pažinti veidą; Scrooge norėjo tai padaryti, bet paskutiniame momente pritrūko jam drąsios ir stovėjo nejudomas.

— Prasišalinkime iš čia, dvasia! meldžiu tavęs, prasišalinkime: tu vieta labai baisi. Neužmiršiu tų vietų; bet prasišalinkime, meldžiu!

Dvasia nuolat rodė jam lavoną galvą.

— Suprantu — tarė Scrooge — bet neturiu speku.

Dvasia tylėjimu žiūrėjo į jį.

— Parodykite man ką kitą, kuriam to žmogaus mirtis rūpi — kalbėjo Scrooge, — parodyk man jį!

Dvasia stėjo priešais jo akis ir akimirksnyje pamatė kitą kambarį: šviesų, saulės apšviestą. Kambaryje radosi kokia tai moteris ir keletas vaikų.

Nekantariai kažko laukė, vaikštinėjo po kambarį, žiūrėjo per langą, į laikrodį, norėjo siūti, bet rankos jai dirkniavo, ir vaikų linksmybos neramino ją.

Pagalios pasigirdo kokie ten žingsniai. Pabėgo prie durų atidaryti: inėjo jos vyras, jaunas žmogus — veidą turėjo nuliūdusi, stebino jame susimaišymo reikšmės: nuliūdimas, sunkus rūpestis, vieno gi sykiu vilties spindulėlis.

Sėdo užsimastęs, galva atremta; pradėjo valgyti, bet tuojaus nenorai atėjo į šalį.

— Kokia gi žinia? — užklausė jo pati tylin ir baili balse.

Jis nežinojo nei ką beatsakyti.

— Sakyk — bloga ar gera? — Bloga.

— Taigi, viskas prapuolė? — Ne, Karuse. Yra dar pasitikėjimas — viltis.

— Taigi davėsi sujudinti? Ak, tai tikras stebuklas!

— Jis? jau jo niekas nepajudins, — Nebe gyvena.

Ant tų žodžių jo moteris — maloni ir matomai anoliško gerumo moteris, su dėkingumu reikšmės pakėlė dangun akis. Ir staiga užgėdinta tuo saulauki linksmumu, užslepė veidą tankomis ir sudengė galvą, melsdama atleidimo. — Taigi, kam esamė kalti — paklausė pagalios po valandėlei tylėjimo.

— Nežinau, Karuse, rodo jo paveldėtojas.

— Kas gi, jis yra? — Nežinau, — bet pirm negro tas viskas susitvarkys, tikiuosi, jog surasiu reikalingus pinigų, o kad ir neturėčiau visų, tai negalimas daiktas, kad tas paveldėtojas galėtų lygiai būti nepermal-damumas. Karuse, nuo šios dienos galime būti ramūs.

Rodos, nuo tų dviejų žmonių širdies nupuolė didelė sunkenybė. Vaikų veideliai apšviesti gyvesniu linksmumu, kad ir negalėjo suprasti, kas darėsi. Nežinomo mirtis grąžino ramumą tai šeimynai: vienatinė jos pasekmė buvo palengvinimas ir lingsmumo jausmas.

— Taigi, nelaimingas nepalikio niekam gailėti? Sušnabzdėjo prislegtas Scrooge. — Ak, dvasia meldžiu, užtrinki tą išpuđi. Noriu užmiršti tą baisų kambarį ir tą lavoną po uždanga.

Norėčiau persitikrinti, jog mirtis būna kitokia ir kitokius palieliausmus, — parodykite man tokius, kuriuos verkia ir gali.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ INFORMACIJOS BIURAS.

leidžia prancūzų kalboje didelį (apie 300 pusl.) istorišką kun. Prapuolenio veikalą:

„Les apotres Polonais en Lithuanie“. (Lenkų apaštalai Lietuvoje).

Šiame veikalė išgulytos yra visos lenkų padarytos Lietuvai skriaudos per Bažnyčią, kuri buvo paversta lenkinimo įstaiga, nuo pat krikščionybės įvedimo iki šiai dienai.

Kadangi šio veikalė išleidimas atsieis gan brangiai tai L. I. B. priverstas yra šaukties prie tautiečių pagalbos, mylinčių savo tikybą ir kalbą, kurie niekados nepalikdavo savo tautos ir tikybės reikalų be aprūpinimo.

Šis veikalas turės labai didelę svarbą, nes išrodys visam pasauliui lenkų nedorybes ir veidmainumą ir privers Rymą daugiau atkreipti domos ant lietuvių tikybinių reikalų.

Atuinkime, jog viešojo Europos opinija tai didelė galybė.

Taigi tautiečiai prie darbo! Veikalas jau spaudzinamas, už mėnesio bus gatavas, ir būtų labai liūdna jeigu mes dėl kelių skatinių negalėtume to veikalė paleisti į platųjį pasaulį. Bet aš tvirtai tikiu, jog to neatsitiks.

Neabejoju, jog šis veikalas sukelis didžiausią audrą enkų tarpe, mūsų tautos nevidonai nieko taip nebijo, kaip jų baurių darbėlių pasauliui apskelbimo.

J. Gabrys.

Liet. Inform. biuro vedėjas.

Vargonininkų Reikalai.

Šiuomi primenu gerb. vargonininkams, kurie priguli į Amer. Varg. Są-gą, kad jau laikas užsimokėti metinį duoklę už praėjusius metus ir kad duoklę turi būti siunčiama kasininkui Są-gos A. Radzevičiui vardu centro raštininko A. J. Gudačio, P. O. box 73 Silver Creek, Pa.

Visais kitais reikalais, kaip antai: įieškant vietų vargonininkams, taip lygiai ir vargonininkų gerb. klebonams, malonėkite kreipties prie Są-gos pirmininko šiuo antraš: Mr. A. Kvedera, 213 So. 4th st., Brooklyn, N. Y.

Su augšta pagarba

A. I. Gudaitis.

ANTRAŠAI CENTRO VALDY-

BOS AM. LIET. VARG. SĄJUNGOS.

Pirmininkas: A. Kvedera, 213 So. 4th st., Brooklyn, N. Y.

Pagėbl. Pirmin.: J. Čičauskas, 32—6th st., Mt. Carmel, Pa.

Kasin.: A. Radzevičius, 104 Warwick st., Newark, N. J.

Knygius: J. Hodoll, 216 Whar-ton st., Philadelphia, Pa.

Dirigentas: K. Strumskis, 190 High st., Brooklyn, N. Y.

Raštininkas: A. J. Gudaitis, P. O. box 73 Silver Creek, Pa.

NAUJOS KNYGOS.

Sv. Kazimiero Draugijos leidiniai:

1. Arbatano dovanos. Iš anglų kalbos vertė A. Busilas. 1913 m. Kaina 5 kap.

2. Arkliai. Parašė agronomas V. 1914 m. Kaina 8 kap.

3. Švento Kazimiero Seseris Chicagoje. Parašė kun. A. Kaupas. 1912. Kaina nepažymėta.

4. Gendrutis. Apsakėlė. Parašė kun. Kazimieras Šmidt'as. Vertė Raugitis. 1913. Kaina 15 kap.

5. A. a. Vyskupas Kaspars Cirtautas. Parašė kun. A. Damb-rauskas. 1913. Kaina 10 kap.

6. Kauno Kalendorius 1914 m. Kaina 25 kap.

7. Mirties Akvaizdoje. Vertė iš Prancūzų kalbos kun. J. Gerutis. 1913. Kaina 60 kap.

Visos viršū minėtos knygos spaudintos Kaune Saliamono Banaičio spaustuvelyje.

8. Lietuvos ūkininko Vilniaus Kalendorius. Devinti 1914 m. Kaina 25 kap.

9. Polskie Apostolstwo w Litwie. (Szkic historyczny 1387—1912). Ka. Kazimierz Propolais, kand. šw. Teologij. Wilno Druk Marci-na Kuchty, 1913. Kaina nepažy-mėta.

10. Vadovas. Mėnesinis laikraštis. Tomas XVII. 1 sausio 1914. Turinys. Pamokslai: 1. Apie žmo-gaus tikslą. 2. Tikyba ir jos vertė žmogaus gyvenime. 3. Apie su-sipratimo tikybiniuose dalykuose

reikalingumą. 4. Tikybinių tiesų pažinimo šaltiniai. 5. Tikėjimo pri-valumai. 6. Naujų Metų diena. 7. Trijų Karalių diena. 8. Apie blaivybes augstuma.

Brevijoriaus reforma. K. J. N. — Ar Katalikų bažnyčia užtenka-mai dora, kad galėtų būti tik-raja Jėzaus Bažnyčia? J. Kubi-lius ir kun. P. Būčys. — „Dievo Karalystė“ Jėzaus pamokiniū-mose. Kun. Kazimieras Reklaitis. — Iš Bažnyčios ir Visuomenės dir-vos. 1. Du įvairiu keliu — Dem-skis ir Speiser'is. 2. Prancūzijos šeimynų statistika. 3. Tikybinės srovės dailiojo literatūroje. — Pir-meivių žiedai. Panenupis. — Kal-bos dalykai. Kun. J. L. — Re-cenzijos ir kritikos. — Bibliogra-fija. — Kame yra dainų rinkinys iš 1866—1867 m.? — Nuo Redak-cijos.

11. Draugija. T. XX. N. 83. Lapkričio 1913 m. Maironies nu-meris.

Turinys. I. Redakcija: Mairo-nis 1888—1913. II. Gustaitis: Iš praeties ir nudien. III. Sa-mogita: In nostrum vatem. IV. M. Vaitkus: Į dangų žengimas. (So-netų ciklus). V. J. Gabrys: Mai-ronis — mūsų tautiško atgimi-mo dainius. VI. Stasys Šalkaus-kis: Bažnyčia bei kultura. VII. Kazimieras Buga: Apie senoves Prūsų ir lietuvių tikrinius var-dus. VIII. Druskis: Futurizmas bei chemizmas kitur ir pas mus. IX. Prof. K. Paltarokas: Socialis klausimas. X. Kun. A. Dambrau-skas: A. a. kun. Antanas Kaus-pas. XI. Kun. A. Dambrauskas: Komiteto Jauniaus paminklui pa-statyti pranešimas. XII. Biblijo-grafija ir kritika. XIII. Pasku-nieji mūsų „Blaivybės“ draugi-jos leidiniai. XIV. Atsiųstos re-dakcijos knygoms. XV. Naujos knygos svetimos kalbose.

NAUJOS KNYGOS.

„Galvočius“ mėnesinis mokslis-kas žurnalas. 1650 Fulton st., Chicago, Ill.

Mes, lietuviai, kai įsibėgime kurion pusėn, tai ir bėgime neatsižūrėdami. Tas ypatingai ma-toma su laikraščių leidimu. Vietoj

ka darbuoties rimtai prie kokių nors esančio laikraščio, naudoti savo, nors ir menkas spėkas vj-suomenos labui, mės dauginame vieną naują laikraštį po kitu, kaip

grybus po lietaus. Sergame, anot V. Kudirkos, tikra laikraščių lei-dimo manija. Tokios mintis už-eina perskaityti naujai pradėjusi eiti „mėnesinį moksliską žurna-lą“ „Galvočius“. Negali žmogus

suprasti, kam jis leidžiamas ir ko jis nori. Mokytesnieseis jis ne-tiks, o nemokinti nesupras. O kiek visokių nesąmonių pripasa-kota, — tik perskaityti ir verčia pasakyti „eik šalin, mano gal-vos nekvaršinės!“ Tiesa nėra ko ir norėti nuo tokių jo vedėjų ku-rie „jei pats nepajiegs atsakyt, pa-siklaus pas profesorius mokyklų ir atsakys“ lap. 3.

Tik aš norėčiau paklausti kodėl „Galvočius“ nepasiklausė „profe-soriaus mokyklų“, rašydamas kad ir „Kiauliena“, kurį perskai-tyti bijaisi kiaulieną ir į rankas paimti, kad neprikibtų „kirmėlė su tam tikrais kabiais“, kurių esanti pilna lietuvių taip mylima mėsėlė.

Nepirščiau jo „Draugo“ skaity-tojams. M—s.

Klausimai ir Atsakymai

Kl. „Prieš revoliuciją katalikų vadovai pakelia balsą... Bet delko katalikų vadovų nekeliama balsą prieš kares.“ „Tėvy-nės“ N. 1. — Veiz. „Dr.“ No. 3.

Ats. (Tąs).

Krikščionybė nemėgsta ir karų. Bet su karėmis yra jau daug sun-kesnis dalykas. Visi teologai, sa-kysime, pripažįsta apsigynimo ka-res. Jeigu kiekvienas žmogus gali ginties, kai jį užpuola neprietelis, taip-pat gali ginties valstija, kai kita valstija panorės ar pavergti ją ar dalį jos žemių ar turto pasi-savinti ir tuo tikslu užimti ją.

Tiesa, istorijoje nemaža priskai-tysime atsitikimų, kuomet popie-žiai netik neprieštaruodavo ka-rėms, bet net ir laimindavo jas (pav. Šventosios Žemės paliosau-vimui); tačiau be abejo daug dau-giau rasime atsitikimų, kuomet popiežiai savo interme ir tarp-i-ninkavimu taikindavo susivaidi-jusius valdonus ir tuo būdu ne-prileidavo šalių prie karių. Čia neprivalome užmiršti dar ir to, kad Bažnyčia veikė visuomet ne-kaž kur padangėse, bet tik at

šios žemėlės, taikindamos prie ga-dynės ir žmonių supratimo. Ji negi-galėjo staiga žmonių permąnyti. Sielos kultūra, būdo sušvelnėji-mas neatsiranda staigiai, auga iš-palengva. Seniau žmogaus gyvybė nebuvo taip branginama, kaip da-bar. Tačiau, jeigu žiandiena visa-me pasaulyje paplito antimilitari-siškas (prieš kares) judėjimas, jeigu įvyko taikos konferencijos (Haagoje), tai čia, be abejonės intekmė Kristaus dvasios ir mok-slo. Kad ir atsikyrė nuo Baž-nyčių žmonės, tačiau vis dar te-beisti po krikščionystės intekmę, patį kartais gal to nežinodami. Vienas prancūzų rašytojas (atėi-čionijos šešėliu. Kas, girdi, būsią, kai mūsų ainiai ir to šešėlio ne-be-tėksią.

Katalikai gali būti (ir tebūnie) karėms priešingi. Jų tikyboje nėra dogmato, kares ginančio.

K. V. 1. St. James reiškia tą patį ką ir St. Jokubas.

2. Ignotas angliškai Ignatius.

Iš daugybės atžvilgių netik ką nepadoru, bet ir blėdinga maigyti savo vardą ar pavardę, vienoj kalboj vadintis vienu vardu, o kitoj kitu. Kai-kada tai atneša abai nepageidaujamus vaisius. At-sitiks kokiām nors legaliu klau-simui įsėina labai daug keblumų vientikt delto, kad žmogus turi du vardu ar dvi pavardi. Pav. jei numirtų Kazys Grikauskas, kuris save vadinosi Charles Grass, (mums yra žinomas toks atsitiki-mas), jo giminės Lietuvoj net ir čia pat Amerikoj gyvenantieji, be abejonės vadinasi Grikauskais.

Čia iškyla klausimas, kas yra jo turto paveldėjas. Ne broliai, nes kaip jų giminystė darodisi? To-kių pavyzdžių gyvenime yra šim-tais.

3. Rusijos tautiška vėliava turi tris spalvas einančias horizonta-liškai nuo virsaus — mėlyną, bal-tą ir raudoną.

Pranešimai.

AUKOS PER „DRAUGO“ RE-DAKCIJĄ.

100—100.000 fondai. (Kairiūkš-čio sumanymas) „Saulė“, „Zi-burini“ ir „Rytui“ aname nume-ryje pametė.

N1, 2 ir 3 — Kun. Pranas Sera-finas (pažadėjo iš viso 300 r.).

N4. — p. Antanas Pocius (paž-dėjo šimtą r.).

N5. — „Sv. Mykolo Arkanio-lo Pašalpinė dr. (imokėjo šimtą rublių).

Šiomis dienomis.

N6. — „Nekalto prasidėjimo Pan. Švien.“ vardu draugija (imokėjo šimtą rublių).

N7, 8 ir 9. — Kun. J. Kuras, (pažadėjo iš viso 300 rublių).

A. A. Kun. A. Kaupo atminčiai pagerbti.

Kun. Kaulakis iš Philadelphiajos — 25 dol.

Kun. P. Serafinas iš Chicago. — 50 dol.

PADĖKAVOJIMAS.

Mes, žemiaus pasirašiusieji, var-dan „Lietuvių Viltis“ literatinės dr-jos po globa Sv. Kazimiero, šiūmi išreiškiame viešai nuošir-dų ačiū T. M. Dr. už paaukvimą visų savo išleistų raštų.

Su tikra pagarba „Lietuvių Vilties“

Pirmininkas J. S. Martišiūnas. Sekretorius P. Česna.

Redakcijos Atsakymai.

Aš, ten buvusiam. Žinute deda-me, bet turėjome gerokai trumpin-ti. Rašykite dažniau.

F. Poviloniui. Spaudziname sutrumpinę. Rašykite mums.

K. J. Katiliui. Tamstos straip-snio sunaudoti dabar negalime. Mums reikalingos žinutės iš lietu-vių gyvenimo. Ilięms ir silpnai parašytiems straipsniams mažą vietos teturime.

Klaidų atitaisimas. Praėjusia-me numeryje ant 4 pusl. 3 sk. 24 eil. nuo apačios žodis „septinius“ turi būti „šelpinius“.

Apgarsinimai.

DIDELIS SKAUDĖJIMAS.

Mr. F. J. Kuban, iš Fort Worth, Texas, dideliai buvo kankinama sulig jo gromatų. Jis sako: „Aš kentėjau nuo pilvo skaudėjimo, sujungto su neįpasakytu galvos skaudėjimu ir tas skaudėjimas kartais buvo nepačiamas. Syki-

aš aplankiau savo draugą Mr. J. Stangel, ir jis man patarė pa-mėginti Trinerio Amerikoniskąjį Elixirą iš Kartaus Vyno. Išgėrus kelias bonkas, man skaudėjimai sumažėjo, o greitu laiku visiškai pasveikau. Aš visados laikysiu tą vaistą savo namuose ir vartosiu prie pirmo indispocijos apsi-reiškimo. F. J. Kuban, 2225 N. Main st., Fort Worth, Tex.“ Tri-nerio Amerikoniskąs Elixiras iš Kartaus Vyno visados suteikia greitą pagalbą nuo ligų pilvo, ke-penų, ir žarnų, kadangi jis išvalo kūną ir sustiprina jį. Aptiekose. Jos. Triner, 1331—1339 So. Ash-land ave., Chicago. Diegliai, išsi-tėjimai, reumatizmas, ir neuralgi-jos skaudėjimai greičiausiai pra-eina nuo Trinerio Linimento.

PAIESKOJMAI.

Paieskau savo brolio Pranciš-kaus Geneauskio. Pacina iš Kau-no gub., Raseinių pav., Laukuvos par. Bus jau apie 23 m. kai gy-vena Ameriko. Meldžiu atsišauk-ti šiuo adresu:

Antanas Geneauskis, 4342 So. Paulina st., Chicago, Ill.

RACIUNO KELIONĖ PO LIETUVĄ

Kamgi liudi ilgedamas Tėvynės Lietuvos? Lietuva judomose pa-veikluose jau Amerikoje. Pir-mu kartu Lietuvos judėjimas gy-vuose paveikluose mūsų histori-

te. Sekantis mūsų vakarai su pa-veikslų rodytu bus:

1. Nedėlio, sausio 25 d. 7 val. vakare. Šv. Jurgio salėje, 180 New York ave., Newark, N. J.

2. Ketvergė, sausio 29 d. 7 val. vak., „Ciurezak Hall“, 69 South Park Pl. kamps Front gatv., Eli-zabethport, N. J.

3. Pėtnyčio, sausio 30 d. 7 val. vak., Jono Maidašo salėje, 94 E. 21 gatv., kamps F. ave., Bayon-ne, N. J.

Kinematografistas A. T. Račiū-nas. Padainuos p-lė E. Kancieriu-tė.

Laimingo gyvenimo visiems jaunikiams ir mergaitėms einantiems į moterystės stoną ir užkvičiam visus į mūsų jubilierių (laikrodžių) krautuvę.

Pas mus galite gauti visokių aukšinių pirkty, šliubinių žiedų, laik-rodių ir kitokių dalykų. O labiausiai piktis šliubinius žiedus, nes gausite už žemą kainą, dolerį dovany ir nereikis rūgoti, kad barzdyla apgavo. Taip pat turime avalines vyrams, moterims ir vaikams.

F. A. Bukauskis

4601 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Telefons Drove 4497

P. S. Iškirpk šitą raštelį ir atsinešk atėdamas pirkti šliubinių žiedų ar laikrodžių, jis jums padengs vieną dolerį.

Prašome siųsti Prenumeratą

“VILTIES” dienraščiui!

Nuo gruodžio 1 d. š. m. “Viltis” eina

Kas dieną,

išskyrus pirmadienius ir didžiulias šventes</

JUBILIEJAUS NUMERIS.

Laikraščiu susilaukti jubiliejaus ir išleisti jubiliejaus numerį galima tik vieną sykį, 15, 25 ar 50 metų. Toks tai retas atsitikimas. Ir šie metai tuo yra žymūs, kad didžiausias lietuvių laikraštis „Katalikas“ susilaukė 15-os metų jubiliejaus ir išleido gražų jubiliejinį numerį, pilną paveikslų ir indomų raštų. Amžinos svarbos šitame numeryje yra anketa į klausimą: „Kas šiandien būtų svarbiausia lietuvių kultūros pakėlimui Amerikoje?“

Šitą jubiliejinį „Kataliką“ numerį kiekvienas privalo įsigyti atminčiai. Už 10 centų bus pasiųstas kiekvienam. Reikalaukite tuojau, kol neisibaigė.

Rašydami adresuokite:
J. M. TANANEVICIA,
3249 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Dailus Kambariai.

Ant randos Elijošiaus Bankos name, kampas Wood ir 46-tos gatvių. Tinka daktarui, advokatui ar byle žmogui, kuris nori švarių ir gerai įrengtų kambarių.

Atsišaukite:

J. J. Elias, 4600 So. Wood str.

PIRKITE NAUJUS NAMUS NĖ SENUS.

Užmokesite tik \$1800.00 ir turėsite savo namus su keturiais dideliais kambariais su augstu sklepu ir gonkomis. Namai randasi geroj lietuvių apgyventoj vietoj. 2500 — 2502 West 45th place. Tarpe Western ave. ir Rockwell gatv. Jau pabaigti statyti ir iš 10 namų tik dviejį tėra neparaduoti. Nepraileiskite progos.
NEW CITY SAVINGS BANK
4601 S. Ashland av., Chicago, Ill. 3, 4, 5.

Kas norite turėti Dr. J. B. sanavičiaus ir Martyno Yšo paveikslus 6X9 colių dydumo, arba puikų sieninį kalendorių su abiejų minėtų vyrų paveikslais, tas atsiskaukia pas mane. Kas tuoja kiekvienas tik 25 centais su prisijuntimu.

W. J. Stankūnas (fotografas)
3452 So. Halsted Str.,
Chicago, Ill.

GERIAUSIA PLAUKVYDUOLĖ.

Sustiprina skelpą, sujūdina šaknis, plaukus padaro švelniais, blizgiais. Geriausias vaistas nuo pleiškenų (dendruif). Vartojant du ar tris kartus savaitę sustabdo plaukų slinkimą.

Trinkie gerai ant skelpo į šaknis kas antrą ar trečią dieną. Priekė 50c. ir \$1.00.

F. A. POŠKA, Aptieka,
3121 So. Morgan st., Chicago, Ill.
Phone Yards 695.

TEATRĄ RENGIAITE?

Jeigu rengsite teatrą, reikės tam tikrų draupanų. Drapanus pirkti atsieina labai brangiai. Dėlto noriu pranešti, kad aš esu atstovas: — Hooker-Howe Costume

Co. Kurie rendavoja visokius tam tikusios drapanos ir kittokius daiktus dėl teatro, balio, parodu, šokių t. t. Su visais tam panašiais reikalais kreipkitės prie savo tautiečio, kuris geriau suprast ir išpildys tamistų norus. Katalioga prisiunčiame dykai.

JONAS J. RAMANAUSKAS,
P. O. Box 58, Montello, Mass.

25,000 Katalogų Dovanai

Jeigu neturi mano katalogo, tai prisiskų už 2 c. pačią markę, o apu-rėsi dideli ir puikų katalogą, kuriame rasi visokių geriausių Armonikų, muzikalių instrumentų. Istoriškų, Maldų ir kittokių knygų, kokios tik randasi lietuviškoj kalboj. Gražų popierų laiškas rašyti su puikiais apsiskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplink konvertais tužinas 25c. 5 tužinai už \$1.00. Storninkams, a-rentams perduodu visokius tavorus labai pigiai.

Adresuokite:

W. S. WAIDELIS.
112 GRAND ST. BROOKLYN
N. Y.

Veltu! 2 Lotu Veltu!

Malonus Viengetis: Ar dar mokate raudus kittius? Jeigu taip, tai išrašykite į šitą kvadratus, kad su-ma lygintų \$15, arba lygiai sumai Ju-sų randos.

Atsiųskite teisingą išrašimą knogre-l-čausini, tai gausite nuo mūsų pilnas informacijas sulgy to, kaip likti sa-vininku 2 parcelių, netoli New Yorko, fabrikų mieste, kur reikalaujama žmo-nių į įvairius biznus, darbus ir pra-mone.

Vienatinė proga Jums palikti pilnų savininku parcelių visiškai uždėk ir tai tikrai par trumpą laiką. Pilnų gvarančių gausite nuolatinių darbu ir išstatysim Jums nuosavų namų ant juos lotu ant mažų mėnesinių išmo-kesių. Prisiųskite išrašimus, tai gausi-te informacijas.

Adresas:

Sales Manager Dept. D.
132 Nassau str., Room 309
New York, N. Y.

„Jaunoji Lietuva“

MĖNESINIS MOKSLO IR LITETUROS LAIKRAŠTIS,
64 puslapių dydžio, pradės išsidinėti Chicagoje nuo vasa-rio mėnesio 1914 metų.

Gaivinti Jaunąją Lietuvos ię; Saugoti, kad ne-sentų ir nebūtų sendinama siaurose užsikirtimo ir fanatizmo ribose lietuvių mintis; Gaminti šviesų laikotarpį mūsų gyvenime ir literaturoje. — Tai yra „Jaunosios Lietuvos“ uždavinys.

Visi jaunieji dvasioje Lietuvių rašytojai yra kviečiami bendradarbiauti „Jaunojoj Lietuvoj“ Redaguoti „Jaunąją Lietuvą“ pavesta Kl. Jurgelioniui.

„Jaunąją Lietuvą“ leidžia bendrovė, inkorporuota sulig Illinois valstijos įstatymų. Bendrovės prezidentu yra Pr. Ki-bartas.

„Jaunosios Lietuvos“ prenumerata matams \$3.00; pusei metų \$1.50; atskiras numeris — 25 c.

Kiekvienam svarbu įsigyti „Jaunąją Lietuvą“ nuo pir-mojo numerio. Tada siųskite prenumeratos pinigų tuojau.

Adresuokite:

„Jaunoji Lietuva“ 4611 So. Paulina str. Chicago, Ill.

„Visada jums tarnauja“ Lackawana Trust Company „Bankas, kuriame jūsų pinigai nezu“

400 Lackawana Ave., Scranton, Pa.

Jeį nori kad pinigai nežūtų tai kreipkis į mus.

Mūsų bankas yra legale vieta Pensylvanijos valstijos, Lackawanos pavieto ir Scranton miesto pinigų laikyti. Visuotinis turtas mums įtiketas išneša viršum 5,000,000,00 dolerių.

PINIGAI priimami taupimui pradėjus nuo vieno dolerio ir mokama 3% nuosimėjų nuo padėjimo dienos.

PINIGAI šunčiami kasdiena į visas svieto dalis žemiau-siomis kainomis. Greitas nusiumtamas užtikrintas.

Mes perkame ir išmainome visokius svetimų šalių pinigus. Mes sutaisome visokius legalius dokumentus ir užtvirti-name juos pas mūsų konsuli.

Mes vedame taippat bilas Lietuvoje ir kitur.

Mes sandome lietuvių darbininkus, kurie šneka lietu-viškai ir jus galėsime atlikti visus reikalus savo kalboje.

Atvira kasdiena iki 9 val.

TANANEVICZ SAVINGS BANK

JONAS M. TANANEVICIA, SAVININKAS

3249-3253 SO. MORGAN ST.,

CHICAGO, ILLINOIS.

TANANEVICZ SAVINGS BANK NAMAI

TAUPLYK - ČĖDYK - PINIGUS

Visuomet Laikas Pradėti Pinigai Čėdyti

Kas atidėlioja, tas niekad nepradeda, ir juodoj dienoj neturi nieko. Kas pradeda nors iš mažo ir nepaliauja, tas juodos dienos nesibijo.

Pradėk čėdyti nuo šiandien, ir pradėjęs čėdyti, nelaikyk pinigų kuperelyje, kur jie niekad neauga ir gali prapulti. Dėk savo pinigus Tananevičia Bankon, kur tavo pinigai kasdien auga ir niekad neprapuls. Šiandieną išsiųsk į Tananevičia Banką kiek turi: ar dolerį, ar penkis, ar šimtą. Tuojau gausi Bankos knygutę ir galėsi rokuoties išmintingu ir atsargiu žmogum, kaip tikras Amerikonas. Neatidėlok ant rytojaus, nes tai neatsarg.

„DRAUGO“ AGENTAI:

Paduodame žmonai surašyti mu-rų laikraščio agentų, pas ku-ruiuos gerb. „Draugo“ skaityto-jai bei prenumeratoriai gali už-sisakyti „Draugą“ arba atnau-jinti prenumeratą.

CHICAGO, ILL.

J. J. Polekas, 4608 S. Wood st.,
M. Valaskas, 349 Kensington ave
A. W. Radomski and Sons,
2257 W. 23 pl.

R. Baršis, 1424 S. 49th ave,
BALTIMORE, MD.

J. Pantienius,
752 W. Lexington st.,

Jonas E. Karosas,
Lithuanian Store
Athol, Mass.

INDIANA HARBOR, IND.

R. B. Yasulis, 3604 Deodar st.,

CICERO, ILL.

Kun. A. Ežerskis,

CAMBRIDGE, MASS.

C. Kavolis, 75 Washington st.,

NORWOOD, MASS.

Jonas Peza, 568 Pleasant st.,
M. Paltanavičia, 15 Millbury st.,

WORCESTER, MASS.

J. Raudonaitis, 840 Grand st.,

BROOKLYN, N. Y.

A. Ramanauskas, 101 Oak st.,

LAWRENCE, MASS.

Kun. J. Halaburda, 1389 E. 21 st
M. Simonis, 1383 E. 30 Str.,

P. Szukis, 2118 St. Clair ave.,
CLEVELAND, OHIO.

V. Petinas, 416 N. Marshall st.,
PHILADELPHIA, PA.

P. Zaveckas, 425 Parson st.,
PITTSBURGH, PA.

Liet. Knygynas, 72 N. Main st.,
PITTSBURGH, PA.

J. Stulgaitis, 122 S. Meade st.,
WILKES-BARRE, PA.

KELIAUJANTIEJI AGENTAI

Jonas Kulis,
M. K. Petrasauskas,
Iz. Pupalskis,

Galima nusipirkti „Draugas“
kas savaitę už 5c. pas sekandius
žmones:

Vaclovas Babavičius, 16 Myr-le
Str., Exeter, N. H.

Balaskas, M., 119 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Peter Bartkevicius, 877 Cam-
bridge st., E. Cambridge, Mass.

Carso, Rev. Robert St. Patrick's
Church, St. Charles, Ill.

Jankauskas, A.,
131 Marimack st. Lowell, Mass.

Juozapavičius, B. 222 Berry st.,
Brooklyn, N. Y.

C. Kavolis, 47 Washington st.,
Cambridge, Mass.

Mickewicz, J. B. 2135 Sarah st.,
S. S. Pittsburgh, Pa.

Mikalasuskas, P., 248 W. 4th st.,
So. Boston, Mass.

Milewski, J., 166 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Miškinis, B. P., 35 Arthur st.
Montello, Brockton, Mass.

Paltanavičius, M., 15 Millbury st
Worcester, Mass.

Jonas Peza, 568 Pleasant st
Norwood, Mass.

A. W. Radomski and Sons,
2257 W. 23 pl. Chicago, Ill.

A. Ramanauskas, 101 Oak Str.,
Lawrence, Mass.

Jonas Saučiūnas, 41 Johnson str.,
Bridgeport, Conn.

Užsimokėjus čia nepagarsin-tiems agentams prenumeratą.
mes neatsakome.

„Draugo“ Administracija.

„DRAUGIJA“

Mėnesinis LITERATūros MOKSLO IR DRAUGIJA POLI-TIKOS, su nemokamu priedu „MOKYTOJAS“, laikraštis, einas jau aštunti metai dailais didokais (96 — 128 pusl. in. 8, sąsiuviais.

DRAUGIJA duoda daugybę dailiausių mūsų jaunos po-ezijos pavyzdžių. Tame tikrame poezijos skyriuje dalyvauja geriausi mūsų dainiai, senesnieji ir jaunieji.

DRAUGIJA skiria nemaž vietas ir beletistikai įvairiausio-je jos formoje: novelių apysakų, dramų ir t. t.

DRAUGIJOJ randas daug moksliškų straipsnių iš įvai-riausių mokslo šakų: apologetikos, filosofijos, sociologijos, biologijos ir k. Nei vienas tikras mokslas iš „Draugijos“ nėra prašalintas.

DRAUGIJA karštai rupinasi lietuvių reikalais. Tam tikslui duoda plačią peržvalgą, lenkų ir rusų spaudos apie Lietuvą judina mūsų rašybos ir kalbos dalykų klausimus.

... DRAUGIJOJ labai plačiai vedamas kritikos, bibliografi-jos skyrius, kur paduodama recenzijos naujų knygų lietuviškų laikraščių turinys, svetima tautinės spaudos peržvalga ir t. t.

DRAUGIJOJ tikslas — krikščioniškos kultūros darbas, sujungtas su karštu noru — tautiškai susipratusių, doriškai ir ekonomiškai pakilusių lietuvių tautą įvesti kulturingų tau-tų draugijon.

DRAUGIJOJ dalyvauja žymiausi mūsų mokslo vyrai, o taipogi nemažas mokytojų būris ir talentuota mokslo einan-čioji jaunimėnė.

DRAUGIJOJ kainą metams 6 rub., pusmečiui 3 rub. Mokytojams leidžiame už pusę kainos. Užrubežyje metams 7 rub., pusmečiui 3 rub. 50 kap. Amerikoje 8 rub. metams, 4 psm.

DRAUGIJOJ adresas: Kainas „Draugijos“ redakcija. Didžioji Vilniaus gatvė, No. 34.

Meldžiam nesivėluoti užsisakyti 1914 metams pirmutinį Rygos lietuvių laikraštį

„Rygos Garsą“

„Rygos Garsas“ lietuvių laikraštis. .. goje 2 kart į savaitę trečiadieniais ir šeštadieniais, todėl žinias paduoda greičiau už kitus savaitinius laikraščius.

„Rygos Garsas“, įkurtas pačių Rygos lietuvių darbinin-kų ir inteligentų, eina be pertraukos jau penktus metus.

„Rygos Garsas“, trokšta, kad lietuviai būtų dori, švie-sys susipratę kuo esą, ir kad vardas ir visas gyvenimas kil-tų augstyn.

„Rygos Garsas“, rašo daugiausiai apie lietuvių darbo žmonių reikalus, todėl tinka pasiskaityt uždarbiaujantiems didesniuose miestuose, bet taipogi neužmiršta reikalų ir kito-kio užsiėmimo savo tautiečių.

„Rygos Garsas“, paduoda daug žinių iš Latvių gyveni-mo, todėl įdomus yra Pakuršio gyventojams.

„Rygos Garsas“, paduoda tikras žinias apie javų ir linų kainas pagal Rygos biržos komiteto pranešimų ir todėl labai naudingas ir ūkininkams.

„Rygos Garsas“, paduoda daugybę įdomių žinių iš viso pasaulio. Taip pat įdomias apysakas ir pamokinančius straip-snius.

„Rygos Garsas“, daug duoda žinių iš Lietuvos ir kitų vietų, kur lietuviai gyvena ir padeda išievtiams savo tarpe susižinot ir užlaikyt didesnę venybę.

„Rygos Garsas“, kaina: su prisijuntimu visoje Rusijoje — 3 r. 50 k., pusmečiui 1 r. 80 kp., 3 mėn. 90 kp., mėnesiui 30 k. Užsieniet metams 4 r. ir 6 mėn. 2 rub.

„Rygos Garsas“ adresas: Ryga, Elizavetinskaja ul. 22.

„ATEITIS“

Naujas Sąvaitinis Laikraštis.

Skiriamas daugiausiai jaunimo reikalams. Kadangi visu žmonių geresnės ateities viltimi yra jaunimas, todėl kiek-vienas privalo rūpintis jaunimo apvietimu.

„ATEITIS“ bus bepartviškas jaunimo laikraštis ir bepart-viškai tarnaus kultūriškiems jaunimo reikalams.

„ATEITIS“ gvildens ir kitokius gyvenimo klausimus.

„ATEITIS“ tilps kodaugiausiai žinių apie mūsų jaunimo ja-dėjimą ir veikimą. Taipgi tilps daugybė ir kitokių žinių ir ži-nėlių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.

„ATEITI“ išleidinės nuo Naujų Metų kooperatiška bu-drė „ATEITIS“ inkorporuota ant \$25,000.00 pagal Mass-chusetts valstijos tiesų reikalavimą.

ATEITIS“ bus 8 puslapių didumo ir prekiaus tikrai \$1.50 metams ir 85 c. pusei metų. Į Lietuvą ir kitas užrubežines viešpatijas \$2.00 metams ir \$1.25 pusei metų.

„ATEITIS“ galima jau dabar užsisakyti žiūmi adresu:

„ATEITIS“

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
(kas prisųs savo adresą gaus vieną numerį pažiūrėjimui dykai)

T. LUCAS

LIETUVIŠKA KRAUTUVE

čia gausi geriausių čėverkyus ir visokių vyrų ir moterų ap-
rėdus. Visoki kartūnai dideliame pasirinkime kuogeriausia.
WESTVILLE, ILLINOIS.

The La Salle Street Trust and Savings Bank

LA SALLE & QUINCY STREETS

Kapitalas \$1,000,000.00 Pervirsis \$250,000.00

SUVIENYTU VALSTIJŲ PADETUVE DEL POSTAL SAVINGS FONDU

REIKALAUK NUSŲ SURAŠO

AUGŠČIAUSIO LAIPSNIO BONDSU užtikrintu pirmu morgi-
čiu, ant Katalikiškos Bažnyčios turto, nešančiu 5 iki
6 nuosimčių.

TAUPINIMUI \$1.00 ir daugiau priimama, už ką mokama
3 nuosimčiai.

UŽKVIČIAME biznierių dėti pas mus pinigus ant "che-
king account", kur sauga užtikrinta.

WILLIAM LORIMER prez., C. B. MUNDAY vice-prez., CHARLES G.
FOX ižd., THOS. McDONALD ižd. pad., M. H. LISTON Mgr. Sav. Dpt.

CHICAGOS MIESTO PADETUVE

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION

KURTA 1867 M.

S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Priimam Depozitus pradant nuo VIENO DOLERIO ir dau-
giau, už kuriuos mokam 3 nuosimčius ant metų, kurį prie-
dam kas pusę metų.

Atdaras Subatos Vakaraus nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskolėtuoja
randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morgičius;
akolina pinigus ant įtaisyty savasčių (properčių).

DR. IGNOTAS STANKUS

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvys Daktaras

Ofiso valandos: 9 iki 11 prieš piet
2 4 po ..
7 8 vakare

!!!ŠALIN SU NUSIMIRIMU!!! Gramafonas ant išmo- kesčio 10c. kasdiena.

Jeigu apsimate mokėti po 10 c.
kasdien, tai išsilysiname jums ant
išmokėsio labai puikų Gramafoną
sykiu su 16 rekordais (32 ka-
valkais) visokių dainų, valcų, mar-
šų ir t.t. kurinis patys išsirinksite
Gerumas mūsų gramafonų gvaran-
tuotas kiekvienam rašyta gvaran-
cija. Išsilysiname naujus specialis-
kus Rekordus Lietuviškus, Lenkiš-
kus Rusiškus ir Mažai-Rusiškus.
Rašykite tuojau reikalaudami ka-
talogų ir paaiškinimų įdėdami kra-
sos ženklelį atsakymui.

Liberty Commercial Co.

233E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

Naudinga ir kiekvienam reikalinga užsisakyti

"KATALIKAS"

"Katalikas" yra 12-ko mėslapio, didelio formato ir su 32 svarbiausių žinių iš Amerikos, Lietuvos ir iš viso pasaulio.

"Katalikas" retams \$2, pusė metų \$1.

Užsakyti "Kataliką" galima kiekvienam laišku. Rašykite tuojau, o gausite vieną "Kataliką" numerį pamatyti veltai.

J. M. TANANEVICZ,

3249 S. Morgan St., Chicago.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienuolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių sty-
rių pradinė mokykla ir augstoji mokykla (High School).
Lietuviškosios Seserų priima pas save mergaites moki-
nimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie regulieriškojo
mokslo, arba ir atskyrimui, yra mokinama: muzika, pa-
ymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale maldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės
šiuo antrašči:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

TIK \$25.00 I EUROPA

Reguliariski Plaukimai. Bevielis. Povandeniniai Bevieliai Gariniai. Pigios Geležinkelio kainos į Rusiją.
URANIUM STEAMSHIP CO. LTD.

Kajuta \$45.00.

New York 13 Broadway
Chicago 140 No. Dearborn St.
Philadelphia 422 So. 5th Street
Minneapolis 37 So. 3d Street

Zemiusios kainos iš Europos

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UŽDETA 1864.

KAPITOLAS \$100,000.00

PERVIRŠIS \$300,000.00

Didžiausia ir saugiausia

Banka mieste.

Moka 3 nuosimčius nuo

sudėtų joje pinigų.

Ar Skaitai Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Cina jau 21 metus Chicago, Illinois kas
Pėntynia ir paduoda daugiausiai gėry ir
svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir
viso svieto, o prumerata kaštuoja me-
tai tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

DARYK DRAUGUS SU SAVO PINIGAIS

Padėk savo pinigus i
MARCHANTS BANKING
TRUST CO. MAHANOY

CITY, ir turėsi draugą, ku-
ris bus su jumis reikale.

Ši banka dėkuos jums už
byle padėlį, kurį jūs padė-
sitė arba prikabinai savo
draugus padėti.

Banką yra visados sau-
giausia ir geriausia vietą
laikyti jūsų pinigų. Jūsų
pinigai bankoje užtirs nuo-
simti ir darys draugą dėl
jūs.

D. M. Graham, Prez.

D. F. Guinan, Ižd.

MERCHANTS BANKING TRUST CO.

Mahanoj City, Pa.

Plymouth National BANK.

Kapitalas su perviršiu

\$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūrom
Suvienytųjų Valstijų val-
džios. Moka 3 nuosimčius
nuo sudėtų pinigų. Galime
susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,

Iždininkas.

Mandagus patarnavimas

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklu
draugystem. o y-
patingai: karkadu
guzikučių meta-
liavų, anameliotų
ir padengtu celu-
loid'u, šarpu, ve-
liavų ir karunu.

Man pavestus dar-

bus atlieku artist-

tikslai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE, ST., MONTELO, MAAS.

Jeį Žinotum,

koks yra skirtumas tarp
tyrojo ir kitokio pieno,

visados imtum

Bordeno pieną

BORDEN'S MILK

Bell

System

Chicagos Telefono kompanijos Nau- jas Direktorius eis į spaudą 1 d. Vasariaus.

Norintįs patarnavimo turi dabar pasirašyti kon-
traktus ir tie, kurie nuo paskutinio direkto-
riaus išleidimo permaining savo adresus turi kuo-
greičiausiai mums pranešti. Tas atsargumas
užtikrins teisingą jūsų vardų padavimo.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Panacea.

Jeigu niekas negelbės nenustok vilties. Viltis yra viso amžiaus židinių; vil-
tyje žmogus gema, su vilčia keliauja visą gyvenimą kelionę. Panacea yra
geriausias gyvenimo vadovas; išgydė tukstančius žmonių, kurie visiškai
buvo nustoję vilties. Panacea geriausias vaistas negalėję. Panacea gydo
žemiau nurodytas ligas: Reumatizmą, astretizmą; vidurines pilvo ligas, už-
degimą ausų ir tokėjimą iš jų, tekėjimą iš nosies, nemigę ir daug kitų. Pa-
nacea nėra patentuotu vaistu, bet yra budas išrastas Europiško daktaro.
Galima gauti kiekvienoje aptiekėje. Kaina \$1.00 ir 25c. Jeigu negali gauti
savo aptiekėje, rašyk tiesiog mums. Męs siunčiame aplaiki "Money Order".

Dr. Bode & Co.

4552 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

JONAS KMITAS

Yra tai labai graži ir interesinga
apysaka. Pradėjus skaityti, sunku
yra atsitraukti nuo knygos. Kiek-
vienas, norintis smagiai ir naudin-
gai praleisti laiką, lai skaito šią kny-
ga. Yra tai stora knyga, turinti 520
puslapių, o kainuoja

TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge
taip pigios knygos dar nebuvo
pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS
TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite antrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

Rašyk tuojau.

DR. RICHTERIO PAIN-EXPELLER

Išvaro skausmą Reumatizmo, Po-
dagros, Skausmo pusiau, Strėn-
diegio ir Neuralgijos. Greitai
prasalina visus skaudėjimus ir
štyvumus sąnarių ir raumenų.
Gelbstantis dėl Niksterėjimų,
Raišumų ir Sutrenkimų. Greitas
gydytojas šaltio, Influenzos, Ger-
klinės. Sulaiko sukepinimą ir plau-
čių uždegimą.

Skausmas krutinės. Gydo Gal-
vosskaudį ir Dantų gėlimą.

4-5 lašai į stiklą vandens
puiki gargaliotoji dėl visų ger-
klės nesveikimų.

Imant į vidų (4 lašus į stiklą
vandens) yra naudinga dėl mėš-
lungio ir prasto gromuliavimo.

Tikrasai esti pakeliuose kaip
čia matote paveikslėlyje. Saugo-
kisi nevertų pamėgdžiojimų.

25 ir 50 centų už bonką aptiekose
F. AD. RICHTER & CO.

74.80 WASHINGTON ST.,
NEW YORK, N. Y.

Dr. A. L. Graičunas

GYDO ĮVAIRIAUSIAS LIGAS

3310 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS

Tel. Yards 3162

R. H. Morgan

Išdirbėjas Ke-

purių, Kukardų,

Vėliavų, Antspau-

dų, Šarpu ir ki-

tokių tam pana-

šių dalykų.

Reikalauk Kata-

liogo.

13 N. Main St.,

SHENANDOAH, PENN'A

Tel. Drovers 5052

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS

VALANDOS: nuo 9 ryto ligi 9 vakaro

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Priešai Oševskio Banka.

28 metų senas laikraštis

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gėry ir svarbių ži-

nių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o

prumerata kaštuoja metams tik \$2.00;

pusė metų \$1.00. Užrubežiuose; metams

\$3.00; pusė metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

JUOZAS LESCINSKIS

SENIAUSIA PIRMOS RUSIŠS APTIEKA

visuomet prikrauta kaip vietiniu, taip ir užrubežiniu vaistu. Recep-
tus išspildo uopuikniais pigiausiomis ainiomis ant
BRIDGEPORTO

3315 Morgan Street, Chicago, Ill. Teleph. Yards 9

TIKRAI LIETUVIŠKA APTIEKA

ANT BRIDGEPORTO

Kas reikalaujat tikrų is čistų gyduolių, šaukitės ant sekt-
čio antrašo:

F. A. POSZKA

3121 So. Morgan Street Chicago, Illino

DR. M. STUFNICKIS

Priėmimo valandos: nuo 9 ryto ligi 11 ryte - nuo 5 vakare ligi 8 vakare

3:09 SO. MORGAN ST., Telephonas YARDS 5032

CHICAGO, ILLINOIS

FRED F. KLEKER

FOTOGRAFISTAS

Didžiausia Fotografijų Galerija ant Town of Lako. Telefonas
Savo Fotografijos 1645 W. 47-th St., Chicago, Drovers 285

DR. S. BROWSTEIN

Valandos: 1 - 3 popiet ir 6 - 8 vakare.

Gydo pasekmingai įvairiausias ligas.

Telefonas 116, Westville, Ill.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas U-
tarninkas ir Pėntynia. Prenumerata
kasztuoja metams: Amerikoje

\$2.50 metams, pusei metų \$1.25.

Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams,

\$1.75 pusei metų.

Rašykite šiądien, o gausite vieną
numerį pasiūreėjimui dykai, ad-
resuojant

W. D. BOCKOWSKI - CO.

Mahanoj City, Pa.

First National Bank

PUBLIC SQUARE

Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITARY

KAPITOLAS \$375,000.00

Pervirsis ir nepa-

dalyta nauda 500,000.00

Už sudėtus pinigus moka 3-ia

nuosimti.

WM. S. McLEAN, President,

FRANCIS DOUGLAS, Cashier

"LITWA"

Vienintelis lietuviškas laikraštis lenkų kalboje, eis ir to-
liaus 1914 m. kartą į dvi savaiti. Užsakant, "Litwa" me-
tams 4 rub., o pusmėcinių 2 rubliai. Antrašči: G. Vilno, Redak-
cija "Litwy" Bereg Antokolski, No. 8 Prašam Gerbiamejū
"Litvos" skaitytoji ir prisilių šelpiti ja prenumerata ir agi-
tacija, platinant tarp pažįstamųjų.

Norintiems geriaus susipažinti su "Litwa" siunčiame
veltui numarius. Nauji mėnėjai, kurie paskubės su "Litvos"
užsakimu gaus paskutinius N. N. šių metų dikai:

VAIRAS

Literatūros, dailės, mok-
slo, visuomenės ir politi-
kos laikraštis, gražiai il-
iustuotas, ant dailiaus po-
pitrio, 30X22 santim. pa-
vidalo, 24 pusl. leidžiamas

inteligentų būrelio, pradės
eiti Vilniuje nuo šių Nau-
jųjų Metų po du kartu per
mėnesį.

VAIRAS bus puosijamas ypač lietuvių bei Lietuvos vai-
deliais ir lietuvių dailininkų darbais. Ligioli yra jau pasiža-
dėję dirbti Vaire šie rašytojai: A. iš-B. D-ras Basanavičius,
Bytautas, Būga, S. Kymantaitė Čiudilionienė, kun. Gustaitis,
M. Pečkauskaitė (Satrijos Ragana), kun. Steponavičius, kun.
Tumas, A. Valdemaras, Vydūnas ir šie dailininkai: Jaroševičius,
Rimša, Šlapelis, Zmuidzinavičius.

VAIRO kaina Rusijoje: 6 r. metams, 3 r. pusei metų 1 r. 50
k. trims mėnesiams, užsienioose: 8 r. met., 4 r. pusei metų,
2 r. trims mėnesiams.

Vairo Redakcijos ir administr. ardesas šoik: Vilnius, Makar-
jevskaja, 15. "Vairo" Leidejas-Redaktorius A. Smetona.